



รายงานผลการพิจารณาศึกษา

เรื่อง

ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษา
สำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร
หรือไม่มีสัญชาติไทย

ของคณะกรรมการการศึกษา

สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๙.๐๗/ ๓๖๒๙

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มี
หลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก
ที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ และครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖
ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแนวทางการ
จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (นายปารมี ไวจงเจริญ
เป็นผู้เสนอ) และมีมติให้ส่งคณะกรรมการการศึกษาพิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ กำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา ๙๐ วัน ซึ่งคณะกรรมการได้ขอขยายระยะเวลา
การพิจารณาศึกษาออกไปอีก ๑๘๐ วัน โดยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีมติให้ขยายเวลา
พิจารณาศึกษาได้ ๙๐ วัน ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๖ ซึ่งกรรมการ
คณะนี้ ประกอบด้วย

- | | |
|---|--------------------------------|
| ๑. นายโสภณ ชาร์มย์ | ประธานคณะกรรมการ |
| ๒. รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ | รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง |
| ๓. นายเทอดชาติ ชัยพงษ์ | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง |
| ๔. นายจำลอง ภูวนทนา | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม |
| ๕. รองศาสตราจารย์พิเศษดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่ |
| ๖. นายพิทักษ์เดช เดชเดโช | รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า |
| ๗. นายปารมี ไวจงเจริญ | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๘. นายปรีดา บุญเพลิง | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๙. นายอนันต์ ปรีดาสุทธิจิตต์ | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๑๐. ว่าที่ร้อยตรีหญิง อรพรรณ จันทาเรือง | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๑๑. นายเอกราช ช่างเหลา | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๑๒. นางสาวพิมพ์กาญจน์ กิริติวิราภรณ์ | โฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๓. นายวันนวัติ สมบูรณ์ | โฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๔. นายสรชัช สุจิตต์ | โฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๕. นายสฤชดี บุตรเนียร | เลขานุการคณะกรรมการ |

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลงชื่อ โสภณ ชาร์มย์

(นายโสภณ ชาร์มย์)

ประธานคณะกรรมการการศึกษา

สำนักกรรมการ ๓

กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๒๑๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ edu.parliament@gmail.com

สำเนาถูกต้อง



(นางสาวปรัชยาภรณ์ อมรเวช)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

นางสาวกาญจนา ธนโชคกุลวานิช/ร่าง

นางสาววรรณศิริ ชมเชย/พิมพ์

นางสวีณา พลพีชน์/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นางสาวกาญจนา ธนโชคกุลวานิช

ครั้งที่ ๒ นายวิษณุ รัตนสุทธีกุล

ครั้งที่ ๓ นางสวีณา พลพีชน์

คำนำ

รายงานของคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร เรื่อง ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ฉบับนี้เป็นผลการพิจารณาศึกษาตามมติที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ และครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (นายปารมี ไวจงเจริญ เป็นผู้เสนอ) และมีมติให้ส่งคณะกรรมการการศึกษาพิจารณา สืบเนื่องจากที่ปรากฏเป็นข่าวกรณีจังหวัดอ่างทองได้ดำเนินการตรวจสอบเหตุเด็กกลุ่มที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรเข้ามาศึกษาที่โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๖ (ฉบับราษฎรอุปถัมภ์) จังหวัดอ่างทอง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการไม่อาจออกรหัส G (G-Code) ที่ทำขึ้นเพื่อใช้กำหนดรหัสประจำตัวสำหรับนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยได้ และต่อมาได้มีการผลักดันกลุ่มเด็กดังกล่าวกลับไปยังพื้นที่ต้นทางพร้อมทั้งดำเนินการทางกฎหมายกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้เกิดคำถามต่อการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ที่อาจขัดต่อหลักการระหว่างประเทศ กฎหมายภายในประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ และอาจมิได้เป็นไปหลักการสากลที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาญัตติดังกล่าวโดยเชิญหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อคิดเห็นต่อคณะกรรมการ อาทิ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานสภาพัฒนาการแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ตลอดจนองค์กรเอกชนเพื่อสาธารณประโยชน์ รวมถึงการเดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่ เพื่อร่วมประชุมหารือรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย อีกทั้ง ได้มีมติตั้งคณะทำงานจัดทำร่างรายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยขึ้น เพื่อพิจารณาศึกษารวบรวมข้อมูล รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว การพิจารณาศึกษาในครั้งนี้คณะกรรมการการศึกษามีความมุ่งหวังให้เด็กกลุ่มดังกล่าวสามารถเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาและสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ที่เด็กพึงได้รับ เน้นหลักการพื้นฐานของการได้เจริญเติบโตในสภาพแวดล้อมของครอบครัว การมีผู้ดูแลและมีความปลอดภัยเป็นสำคัญ

คณะกรรมการการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานผลการพิจารณาศึกษาฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสภาผู้แทนราษฎรในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป



(นายโสภณ ชาร์มย์)

ประธานคณะกรรมการการศึกษา

รายนามคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖



นายโสภณ ชาร์มย์
ประธานคณะกรรมการ



รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง



นายเทอดชาติ ชัยพงษ์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง



นายจำลอง ภูนวนทา
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม



รศ.(พิเศษ) ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่



นายพิทักษ์เดช เดชเดโช
รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า



นายสฤทธิ บุตรเนียร
เลขาธิการคณะกรรมการ

รายนามคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ (ต่อ)



นายสรชัด สุจิตต์
โฆษกคณะกรรมการ



น.ส.พิมพ์กาญจน์ กীরติวิราปกรณ
โฆษกคณะกรรมการ



นายวันนิวัติ สมบูรณ์
โฆษกคณะกรรมการ



นายเอกราช ช่างเหลา
กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ



นายปารมี ไวจงเจริญ
กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ



นายปรีดา บุญเพลิง
กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ



นายอนันต์ ปรีดาสุทธิจิตต์
กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ



ว่าที่ร้อยตรีหญิง อรพรรณ จันทาเรือง
กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ

บทสรุปผู้บริหาร

ประเทศไทยกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายของทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยสร้างหลักประกันว่าคนไทยทุกคนต้องได้รับโอกาสทางการศึกษา ที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาค เท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ ๒๕๗๙ (Sustainable Development Goals – SDGs) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้ การศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาบุคคลให้มีความรู้สามารถนำมาพัฒนาประเทศได้ ทุกประเทศจึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา ข้อสังเกตประการหนึ่งคือหลายประเทศมีเด็กและเยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาด้วยเหตุผลที่ต่างกันอย่างออกไป สำหรับประเทศไทยพบว่าปัญหาสถานะทางกฎหมายของเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือเด็กไร้สัญชาติ เนื่องมาจากการอพยพย้ายถิ่นฐานและการลักลอบเข้าเมืองมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยเหตุผลทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ปัจจุบันมีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้น หากไม่ได้รับการแก้ไขที่เหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ จึงจำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้บุคคลเหล่านี้มีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต ได้รับสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในด้านการศึกษา สิทธิในการได้รับการรักษาพยาบาล หรือสิทธิในการเดินทาง

คณะกรรมการจัดการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่อง ยุติติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย จากการศึกษารวบรวมข้อมูล การเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการ และการเดินทางไปศึกษาดูงาน จากการพิจารณาศึกษาพบว่า

๑. กระทรวงศึกษาธิการ : การจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย พบปัญหาอุปสรรค ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการจัดการศึกษาเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ๒) ด้านการกำหนดรหัสประจำตัวนักเรียน (G Code) และ ๓) ด้านการแก้ไขสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก

๒. กระทรวงมหาดไทย : การพัฒนาสถานะทางทะเบียนของเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G พบปัญหาอุปสรรค ดังนี้

(๑) ด้านเจ้าของรายการ เช่น ไม่อาศัยอยู่ในพื้นที่หรือติดต่อไม่ได้ หลักฐานการเกิดไม่ชัดเจน มีรายการบุคคลซ้ำซ้อนมากกว่า ๑ รายการ ไม่มีพยานยืนยันพิสูจน์สถานที่เกิด เป็นต้น

(๒) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงานบ่อยครั้ง ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง และขาดความเชี่ยวชาญ

(๓) ด้านการบริหารจัดการอยู่ในบางพื้นที่ชายแดน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ต้องให้บริการทั้งงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนสำหรับคนไทย ควบคู่กับการให้บริการงานทะเบียนบัตรและสัญชาติแก่ชนกลุ่มน้อย

๓. กระทรวงสาธารณสุข : โรงพยาบาลได้ให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่กลุ่มบุคคลทุกกลุ่ม รวมถึงบุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์สถานะบุคคลจากกระทรวงมหาดไทย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเข้าถึงสิทธิด้านหลักประกันสุขภาพเนื่องจากไม่มีกองทุนใดรองรับ โรงพยาบาลที่ให้บริการดังกล่าวต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่าย โดยไม่สามารถเบิกชดเชยค่าบริการทางการแพทย์จากแหล่งงบประมาณใดหรือกองทุนใดได้

๔. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ : การที่รัฐบาลได้มีนโยบายเปิดให้แรงงานข้ามชาติสามารถจดทะเบียนเข้ามาทำงานในประเทศไทย ส่งผลให้มีแรงงานผิดกฎหมายจำนวนมากจดทะเบียนเข้ามาทำงาน ซึ่งได้มีบุตรหลานติดตามมาหรือเด็กที่ติดตามพ่อแม่แรงงานข้ามชาติเข้ามาในภายหลัง เด็กเหล่านี้สามารถขึ้นทะเบียนกับทางการได้เพียงแต่ต้องเสียค่าประกันสุขภาพ โดยเด็กอายุไม่เกิน ๗ ปี อัตราค่าทำประกันสุขภาพ ๓๖๕ บาทต่อปี หากอายุเกินกว่าที่กำหนดอัตราค่าประกันสุขภาพประมาณ ๒,๑๐๐ บาทต่อปี อย่างไรก็ตามค่าประกันสุขภาพของเด็กข้ามชาติไม่มีสภาพบังคับ แต่เป็นทางเลือกตามความสมัครใจ ทำให้เด็กเหล่านี้ไม่มีทั้งเลขประจำตัว ๑๓ หลัก และไม่มีหลักประกันสุขภาพ

ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการได้มีการตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. การประสานความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในการเร่งดำเนินการสำรวจ จัดทำหมวดหมู่ของข้อมูลเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยในแต่ละกลุ่มให้มีความถูกต้อง ชัดเจน เพื่อจะได้ทราบจำนวนของเด็กนักเรียนรหัส G (G Code) อย่างแท้จริง

๒. กระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินการแก้ไขคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานเกี่ยวกับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงควรร่วมมือดำเนินการอย่างใกล้ชิดกับสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เพื่อเร่งรัดดำเนินการในการพัฒนาสถานะบุคคลของนักเรียนที่ขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก

๓. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ควรมีการแก้ไขแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาสถานะทางทะเบียนของเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้สามารถดำเนินการได้ง่าย และสะดวกมากยิ่งขึ้น และควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๔. กระทรวงสาธารณสุขควรดำเนินการจัดทำข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในการพิจารณาอนุมัติหลักการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขและจัดหาแหล่งงบประมาณด้านการรักษาพยาบาลให้กับกลุ่มนักเรียนที่มีเลขประจำตัวด้วยอักษร G และกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาสถานะบุคคลให้เป็นเลขประจำตัว ๑๓ หลัก

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๓.๑.๒ ประเด็นที่ ๒ งบประมาณที่ใช้อุดหนุนสำหรับการจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่ เข้ารับการศึกษานในสถานศึกษาของประเทศไทย.....	๑๓
๓.๑.๓ ประเด็นที่ ๓ การพัฒนาเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เพื่อให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ.....	๑๔
๓.๑.๔ ประเด็นที่ ๔ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา.....	๑๗
๓.๒ ข้อมูลจากกระทรวงมหาดไทย	๑๘
๓.๒.๑ ประเด็นที่ ๑ การพัฒนาสถานะทางทะเบียนของเด็กนักเรียนที่มี เลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G (แนวทางปฏิบัติตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ที่ มท. ๐๓๐๘.๑/ว ๕๗๘๔ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒)	๑๘
๓.๒.๒ ประเด็นที่ ๒ ข้อมูลเพิ่มเติมจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เรื่องการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคล	๒๒
๓.๓ ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุข	๒๗
๓.๓.๑ ประเด็นที่ ๑ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.....	๒๗
๓.๓.๒ ประเด็นที่ ๒ ข้อมูลเพิ่มเติมจากกองเศรษฐกิจสุขภาพและหลักประกัน สุขภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.....	๒๘
๓.๔ ข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๓๐
๓.๔.๑ ประเด็นที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัว ขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เพื่อให้ได้รับสิทธิ ขั้นพื้นฐาน	๓๐
๓.๕ ข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.....	๓๓
๓.๕.๑ ประเด็นที่ ๑ หลักปฏิบัติสิทธิเด็กโยกย้ายถิ่นฐาน	๓๓
๓.๕.๒ ประเด็นที่ ๒ นโยบายการดำเนินการในกรณีเด็กต่างชาติเดินทางเข้ามา ในประเทศเพียงลำพัง เด็กต่างชาติที่ถูกทอดทิ้ง/กำพร้า (การดูแล การพัฒนาสถานะ)	๓๔
๓.๕.๓ ประเด็นที่ ๓ ข้อเสนอแนะการส่งเสริมสิทธิเด็กด้านการศึกษา	๓๗
๓.๖ ข้อมูลจากการศึกษาคุณภาพของคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กและปัญหาการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ณ จังหวัดเชียงใหม่.....	๓๗
๓.๖.๑ ศึกษาคุณภาพ ณ โรงเรียนบ้านอรุโณทัย ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่.....	๓๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๓.๖.๒ ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว ตำบลทุ่งข้าวพวง อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	๔๒
๓.๖.๓ ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านถ้ำ ตำบลทุ่งเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่.....	๔๓
๓.๖.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓.....	๔๕
บทที่ ๔ สรุปผลการพิจารณาศึกษา และข้อสังเกตของคณะกรรมการ	๔๘
บรรณานุกรม.....	๕๒
ภาคผนวก	
ก. ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียน ราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย	
ข. ประกาศคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร เรื่อง ตั้งคณะทำงาน จัดทำร่างรายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับ เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ จำนวนเด็กนักเรียนนักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (เด็กนักเรียนนักศึกษาที่มีรหัสประจำตัวขึ้นด้วยอักษร G)	๑๓
ตารางที่ ๒ งบประมาณที่ใช้อุดหนุนสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กนักเรียนที่ไม่มี หลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่เข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษา ของประเทศไทย	๑๔
ตารางที่ ๓ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา	๑๗
ตารางที่ ๔ ผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคล	๒๕
ตารางที่ ๕ ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินการกิจ/แนวทางแก้ไข	๒๖
ตารางที่ ๖ ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๖	๓๙
ตารางที่ ๗ จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๖	๓๙

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ขั้นตอนการใช้งานระบบกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียนเพื่อเข้ารับบริการการศึกษา สำหรับผู้ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร	๑๕
ภาพที่ ๒ แสดงการบูรณาการข้อมูลระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง.....	๑๗
ภาพที่ ๓ การเข้าถึงสิทธิด้านการรักษาพยาบาลของเด็กนักเรียนรหัส G ที่ได้รับการจัดทำ เลขประจำตัว ๑๓ หลัก (กลุ่มเลข ๐ - ๐๐) จากกระทรวงมหาดไทย.....	๒๙
ภาพที่ ๔ ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านอรุโณทัย	๓๘
ภาพที่ ๕ ผู้แทนองค์การแพเลน อินเตอร์เนชั่น (ประเทศไทย) เข้าร่วมประชุมหารือ.....	๔๑
ภาพที่ ๖ ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว	๔๒
ภาพที่ ๗ ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านถ้ำ.....	๔๓
ภาพที่ ๘ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓ เข้าร่วมประชุมหารือ	๔๕

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
เรื่อง ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษา
สำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
ของคณะกรรมการการศึกษา
สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ และครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (นายปารมี ไวจงเจริญ เป็นผู้เสนอ) และมีมติให้ส่งคณะกรรมการการศึกษาพิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ กำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา ๙๐ วัน ซึ่งคณะกรรมการ ได้ขอขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาออกไปอีก ๑๘๐ วัน โดยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีมติให้ขยายเวลาพิจารณาศึกษาได้ ๙๐ วัน ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๖ ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

- | | |
|---|--------------------------------|
| ๑. นายโสภณ ชาร์มย์ | ประธานคณะกรรมการ |
| ๒. รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ | รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง |
| ๓. นายเทอดชาติ ชัยพงษ์ | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง |
| ๔. นายจำลอง ภูวนทนา | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม |
| ๕. รองศาสตราจารย์พิเศษดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่ |
| ๖. นายพิทักษ์เดช เดชเดโช | รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า |
| ๗. นายปารมี ไวจงเจริญ | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๘. นายปรีดา บุญเพลิง | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๙. นายอนันต์ ปรีดาสุทิจิตต์ | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๑๐. ว่าที่ร้อยตรีหญิง อรพรรณ จันทาเรือง | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๑๑. นายเอกราช ช่างเหลา | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๑๒. นางสาวพิมพ์กาญจน์ กิริติวิธาภิรมณ์ | โฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๓. นายวันวิภา สมนาม | โฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๔. นายสรชิต สุจิตต์ | โฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๕. นายสฤษดิ์ บุตรเนียร | เลขานุการคณะกรรมการ |

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว ต่อสภาผู้แทนราษฎร ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๔

๑. การดำเนินงาน

คณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้ง นางสาววิณา พลพีชน์ ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการศึกษา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๓ วรรคสี่

๒. ผู้ซึ่งคณะกรรมการได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๒.๑ กระทรวงมหาดไทย

- | | |
|------------------------------|---|
| (๑) นายบรรจบ จันทรัตน์ | รองอธิบดีกรมการปกครอง |
| (๒) นางสาวสุกัญญา ดีด้วยชาติ | ผู้อำนวยการส่วนสัญชาติและการทะเบียนและบัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย |
| (๓) นางสาวปนิดา เปรมจิตร | เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ |

๒.๒ กระทรวงศึกษาธิการ

- | | |
|-------------------------------------|------------------------------------|
| (๑) นายปรีดี ภูสีน้ำ | ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ |
| (๒) นางสาวชญาภรณ์ เทียงไธสง | นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ |
| (๓) นายดิษฐนันท์ เส้นฤทธิ์ | นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ |
| (๔) นางสาวนันทวัลย์ สุขานนท์สวัสดิ์ | นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ |

๒.๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- | | |
|--------------------------------|---------------------------|
| (๑) นางสาวอรพินท์ ศักดิ์เอี่ยม | ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเด็ก |
| (๒) นางสาวกฤษณ์วรรณ วรมิตร | นักพัฒนาสังคมชำนาญการ |
| (๓) นางสาวจิรปริยา คงกุล | นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ |

๒.๔ กระทรวงสาธารณสุข

- | | |
|-----------------------------|---|
| (๑) นายแพทย์ดิเรก สุดแดน | ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจสุขภาพและหลักประกันสุขภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข |
| (๒) นางแก้วตา ธาณีรัตน์ | นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
ชำนาญการพิเศษ |
| (๓) นายศุภชัย เกาะกิ่ง | นักวิเคราะห์นโยบายและแผน |
| (๔) นางสาวสุวารี ราชเพ็ชร | นักวิชาการสาธารณสุข |
| (๕) นางสาววันทนา คล้ายนัตดา | นักวิเคราะห์นโยบายและแผน |
| (๖) นางสาวปิยพิมพ์ ชัยอาวุธ | นักวิเคราะห์นโยบายและแผน |

๒.๕ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

(๑) นายนท เหมินทร์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กองความมั่นคงภายในประเทศ

(๒) นางสาววิรัชญา บ่อเกิด

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
กองความมั่นคงภายในประเทศ**๒.๖ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง**

- พันตำรวจเอก ระพีพัฒน์ อุตสาหะ

รองผู้บังคับการตรวจคนเข้าเมือง ๑

๒.๗ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

(๑) พลตำรวจตรี สุรชัย สังขพัฒน์

รองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

(๒) พลตำรวจตรี ศิริกุล บุญอึ้ง

ผู้บังคับการอำนวยการ กองบัญชาการ
ตำรวจตระเวนชายแดน

(๓) พันตำรวจโทหญิง เสาวนีย์ เรืองสุภาภิชาติ

รองผู้กำกับการ ฝ่ายอำนวยการ ๗

กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการ
ตำรวจตระเวนชายแดน

(๔) ว่าที่พันตำรวจตรีหญิง กัญชลิษา พลเดชา

สารวัตร ฝ่ายอำนวยการ ๗ กองบังคับการ
อำนวยการ กองบัญชาการตำรวจตระเวน
ชายแดน**๒.๘ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

(๑) นายอภิรมย์ ผิวละออ

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓

(๒) นางสาวอรัญญา พลเจียง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปางสัก

อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

(๓) นางสาวฐิติรัตน์ วันไฉ

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน โรงเรียนบ้านปางสัก

อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

๒.๙ องค์การแพลน อินเตอร์เนชั่น (ประเทศไทย)

- นายสุมิตร วอพะพอ

ผู้จัดการงานด้านการขับเคลื่อนนโยบาย

และผู้จัดการโครงการสถานะบุคคล

๒.๑๐ มูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขา

- นางเตือนใจ ดีเทศน์

กรรมการผู้ก่อตั้งและที่ปรึกษา

มูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขา

๒.๑๑ มูลนิธิเครือข่ายสถานะบุคคล

- นายสันติพงษ์ มูลฟอง

ผู้จัดการมูลนิธิเครือข่ายสถานะบุคคล

๒.๑๒ มูลนิธิช่วยไ้พรหมแดน

- นางสาวศิราพร แก้วสมบัติ

ผู้อำนวยการมูลนิธิช่วยไ้พรหมแดน

๓. ผู้เสนอญัตติ

- นายปารมี ไวจงเจริญ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

๔. การพิจารณาของคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ ได้มีการประชุมพิจารณาศึกษา เรื่อง ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๔.๑ คณะกรรมการฯ ได้ประชุมพิจารณา โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนชี้แจงแสดงความคิดเห็น จำนวน ๓ ครั้ง

ครั้งที่ ๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖

ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗

ครั้งที่ ๑๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๔.๒ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและรายละเอียดข้อมูลเรื่องนี้จากเอกสารข้อมูล คำชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยนำมาประกอบการพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการฯ

๔.๓ คณะกรรมการฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงาน จำนวน ๑ ครั้ง คือ

จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๕. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ปรากฏผลการพิจารณาศึกษาเป็นดังนี้

บทที่ ๑ บทนำ

บทที่ ๒ แนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี กฎหมายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓ การรวบรวมข้อมูลการพิจารณาศึกษา และสภาพปัญหา

บทที่ ๔ สรุปผลการพิจารณาศึกษา และข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาเกี่ยวกับสถานะและสิทธิอยู่อาศัยในประเทศอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติ คนกลุ่มนี้ประสบปัญหาการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานด้านต่าง ๆ เช่น การรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมาย การเข้ารับบริการสาธารณสุขจากรัฐ การรับรองสิทธิเสรีภาพ การเข้าถึงสิทธิการศึกษา ดังนั้น หากไม่มีการดำเนินการจัดระบบคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติย่อมต้องส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น รัฐจึงได้มีการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่คนไร้รัฐไร้สัญชาติ เพราะการศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือในการพัฒนาร่างกายและสติปัญญาของมนุษย์ อันจะทำให้มนุษย์ตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ตลอดจนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสิทธิการศึกษาและสิทธิของคนไร้รัฐไร้สัญชาติ ที่ให้ความสำคัญกับความเสมอภาคของคนทุกคน ดังจะเห็นได้จากกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยลงนามผูกพันเป็นภาคีได้บัญญัติรับรองสิทธิการศึกษาให้แก่บุคคลทุกคน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างใด ๆ แต่หากรัฐบาลไทยไม่เข้ามาบริหารจัดการปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน อาจส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้ ดังนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือในเวทีระหว่างประเทศ

อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ภาค ๑ ข้อ ๑ (๒) บัญญัติไว้ว่าอนุสัญญานี้จะไม่ใช้กับการจำแนก การกีดกัน การจำกัด หรือการเลือกโดยรัฐภาคีของอนุสัญญานี้ระหว่างพลเมืองและบุคคลที่มีใช้พลเมือง และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ ๒๘ (๑) บัญญัติว่า รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการศึกษาและเพื่อที่จะให้สิทธินี้บังเกิดผลตามลำดับและบนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกัน และ ก) รัฐภาคีจะจัดการศึกษาระดับประถมเป็นภาคบังคับที่เด็กทุกคนสามารถเรียนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพราะฉะนั้นหากรัฐไทยปฏิเสธไม่ให้ความศึกษาและผลักดันเด็กกลับไปภูมิลำเนาเดิม จึงไม่เป็นไปตามอนุสัญญานี้

๒. ปัญหาด้านสุขภาพ

สิทธิด้านสุขภาพของกลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กและเยาวชนเป็นประเด็นที่สังคมโลกให้ความสำคัญ และประเทศไทยก็เป็นส่วนหนึ่งในการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ส่งผลผูกพันให้ต้องไม่เลือกปฏิบัติ แม้ประเทศไทยเองจะมีความพยายามต่อเนื่องในการดูแลเรื่องเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นการจดทะเบียนการเกิดที่มีความก้าวหน้ามากขึ้น การศึกษาที่สำหรับทุกคน แต่ในเรื่องของสุขภาพอาจเป็นจุดสำคัญที่ต้องเติมเต็มให้มากขึ้นกว่านี้ หากเด็กกลุ่มนี้ได้รับการรักษาพยาบาลและสิทธิต่าง ๆ ด้านสุขภาพอย่างเท่าเทียมมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสุขภาพที่ถูกต้องก็จะทำให้เด็กเหล่านี้มีสุขภาพที่ดีได้

๓. ปัญหาอาชญากรรมและความมั่นคง

หากเด็กกลุ่มนี้ไม่ได้รับการศึกษาที่ดีอาจทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินชีวิต ทั้งการทำงานหาเลี้ยงชีพอาจกลายเป็นกลุ่มคนที่สร้างปัญหาให้กับสังคม เพราะความบีบคั้นต่าง ๆ จากสภาพการเข้าเมือง

ที่ไม่ถูกต้องและไม่สามารถกลับประเทศต้นทางได้ นำไปสู่ปัญหาสถานะบุคคลของทั้งตัวเองและบุตรหลานที่เกิดขึ้นภายหลังการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะการถูกกดขี่ข่มเหง ขูดรีด การตกเป็นเหยื่อ ขบวนการค้ามนุษย์ และการเข้าไม่ถึงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดให้ ปัญหาผลกระทบด้านสังคม รongลงมา คือ ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่ โดยเฉพาะจากผู้หลบหนีเข้าเมืองที่เป็นแรงงานต่างด้าว เนื่องจากมีจำนวนมากอาศัยอยู่อย่างแออัด บางแห่งมีการรวมตัวเป็นชุมชนต่างด้าวขนาดใหญ่เข้ามา ซึ่งปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความไม่ไว้วางใจ ความขัดแย้งกับคนในพื้นที่ นอกจากนั้นผู้หลบหนีเข้าเมืองที่เป็นผู้หนีภัยจากการสู้รบจากเพื่อนบ้าน ซึ่งอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบริเวณชายแดนมีพฤติกรรม ลักลอบออกนอกพื้นที่พักพิง การรับจ้างตัดไม้ทำลายป่า ทำลายสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังมีปัญหาอาชญากรรม ข้ามชาติที่เกิดจากผู้หลบหนีเข้าเมืองประเภทอื่นในหลายพื้นที่โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ

๔. ปัญหาด้านแรงงาน

หากเด็กกลุ่มนี้ได้รับการศึกษาที่ดี อาจกลายเป็นแรงงานฝีมือที่สำคัญในการขับเคลื่อน ประเทศและเศรษฐกิจของไทย จากข้อมูลของกรมการจัดหางาน พบว่า ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในประเทศมากถึง ๒.๗ ล้านคน โดยเป็นแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน CLMV (กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม) ถึง ๒.๔ ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๐ ของแรงงานประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด โดยแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานทักษะต่ำ และตลอด ๒๐ ปี ที่ผ่านมาประเทศไทยมีการพึ่งพาแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน เหล่านี้เพิ่มขึ้นอย่างมาก จะเห็นว่าหากประเทศไทยไม่มีแรงงานประเทศจากเพื่อนบ้านจะทำให้อุปทาน แรงงานขาดแคลน และทำให้หลายบริษัทต้องแบกรับต้นทุนค่าจ้างแรงงานมากกว่าที่ควรจะเป็น หรือ อาจจะหาลูกจ้างมาทำงานไม่ได้ ส่งผลต่อตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศหรือ GDP ได้

๕. ปัญหาการค้ามนุษย์

เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติขาดโอกาสทางการศึกษาและการฝึก อาชีพขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิของตน เข้าไม่ถึงบริการของรัฐด้วยปัญหาความยากจน ภาวะบีบคั้น ทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดกลุ่มคนแสวงหาประโยชน์จากผู้ที่ต้องการหางานทำเพื่อรายได้ที่ดีกว่า โดยไม่คำนึงถึง อันตรายต่าง ๆ ทำให้เข้าไปเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ โดยพบเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติที่ถูกบังคับให้ ขายดอกไม้ตามสี่แยก ขอดานตามข้างถนน ถูกบังคับทำงานหนักในโรงงานอุตสาหกรรม ถูกบังคับ ขายบริการทางเพศ หรือทำงานรับใช้ที่บ้านที่ถูกนายจ้างเอาเปรียบโดยไม่ได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม หรือ บางครั้งถูกหลอกให้เข้าร่วมขบวนการลักลอบค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการยินยอม ของบุคคลที่ถูกลักลอบนำเข้า เป็นต้น

สำหรับกรณีเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยในประเทศไทยนั้น ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าประเทศไทย มีจำนวนนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย แยกตามรายชั้น จำแนกตามเพศ ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๘๑,๘๖๖ คน เป็นนักเรียนหญิง จำนวน ๔๐,๐๒๐ คน นักเรียนชาย จำนวน ๔๑,๘๔๖ คน

จากสถานการณ์ของประเทศเพื่อนบ้านทำให้มีแนวโน้มว่าปัญหาเด็กที่ไม่มีหลักฐาน ทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยนั้นจะเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้น หากรัฐไทยปล่อยไว้โดยไม่ดำเนินการ แก้ไขปัญหาจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในระยะยาวอย่างรุนแรง โดยผลกระทบดังกล่าว

ไม่จำกัดเฉพาะที่จะเกิดจากกลุ่มบุคคลกลุ่มนี้โดยตรงเท่านั้น แต่จะรวมถึงกลุ่มบุตรหลานที่จะเกิดขึ้น ในภายหลังซึ่งจะมีปัญหาด้านสังคมตามมา อันจะเป็นการเพิ่มความรุนแรงของสภาพปัญหาให้มากยิ่งขึ้น อีกด้วย และถึงแม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาทางราชการจะได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่องมา โดยตลอด ซึ่งมีความคืบหน้าไปในระดับหนึ่งแต่การแก้ไขปัญหายังขาดวิธีการจัดการอย่างเป็นระบบ และยังคงมีอุปสรรคในการดำเนินการอีกหลายประการ เช่น ปัญหาในเรื่องกฎระเบียบและแนวทาง ปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง รวมถึงปัญหาในเรื่องทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จึงจำเป็น ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางดำเนินงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพและยั่งยืนภายใต้พื้นฐานของการยอมรับข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้นและการยอมรับในสิทธิขั้นพื้นฐานของคนกลุ่มดังกล่าว โดยจัดทำเป็นยุทธศาสตร์และมาตรการ ที่เหมาะสมครอบคลุมในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหามาตรวมอย่างเป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความโปร่งใสตรวจสอบได้

ดังนั้น รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียน ราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยทั้งระบบอย่างเป็นองค์รวม โดยมีจุดประสงค์หลักคือจัดระเบียบการถ่ายโอน ข้อมูลระหว่างองค์กร เพื่อให้นักเรียนได้รับการขึ้นทะเบียนรหัส G ตลอดจนสามารถพัฒนาสถานะบุคคล ของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักต่อไป ซึ่งจะส่งผลดีต่อการจัดทำฐานข้อมูลประชากร สามารถลดผลกระทบที่เกิดขึ้นในทุก ๆ มิติที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต และปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคและไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งแก้ไขกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสากลที่ว่าด้วยสิทธิการศึกษา สิทธิเด็ก และสิทธิของคนไร้รัฐไร้สัญชาติ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตาม กฎหมายในการส่งเสริมและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่บุคคลทุกคนในประเทศ ต้องบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การเข้าถึงสวัสดิการ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐาน ทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยอย่างเคร่งครัดให้ถูกต้องและเป็นธรรม ตลอดจนต้องดำเนินการจัด การศึกษาโดยมุ่งเน้นความเสมอภาค อีกทั้งต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน อันจะเป็นการป้องกัน มิให้เกิดปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ และที่สำคัญเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่าจะมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ก็ตาม

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อพิจารณาศึกษาและกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐาน ทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

๑.๒.๒ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียน ราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๒.๓ เพื่อนำเสนอรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการ เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการการศึกษาได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาภายใต้กรอบอำนาจและหน้าที่ โดยมีวิธีการพิจารณาศึกษาดังนี้

- ๑.๓.๑ การศึกษารวบรวมข้อมูล
- ๑.๓.๒ การประชุม
- ๑.๓.๓ การลงพื้นที่ดูงาน
- ๑.๓.๔ การศึกษา วิเคราะห์เอกสารวิชาการ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเปรียบเทียบ

๑.๔ หน่วยงาน เอกสาร และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑.๔.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

๑.๔.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
- มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยให้โอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับประเภทหรือพื้นที่การศึกษา
- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุข
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการรับนักเรียนนักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ฉบับล่าสุด วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ สภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบปัญหาและมีแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบ

๑.๕.๒ สภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบและมีแนวทางในการดำเนินนโยบายเพื่อบริหารจัดการกลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติกลุ่มอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานแห่งหลักสิทธิมนุษยชน

๑.๕.๓ สภาผู้แทนราษฎรได้ส่งรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้ดำเนินการต่อไป

บทที่ ๒ แนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

- คำนียาม
- การจำแนกประเภท

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ งานวิจัยของสุภาพร ชาวสวนและไพฑูรย์ โปธิสว่าง (๒๕๖๔) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการจัดการศึกษาของเด็กไร้สัญชาติในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการตามนโยบายการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติ เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ และเพื่อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กไร้สัญชาติในประเทศไทย ซึ่งรูปแบบในการวิจัยครั้งนี้เป็นระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การได้มาซึ่งข้อมูลที่สำคัญคือการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยมีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงจากกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากผู้อำนวยการและครูในสถานศึกษา ในจังหวัดชลบุรี จำนวน ๘ ราย ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอผลการศึกษาในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอออกเป็น ๒ หัวข้อใหญ่ คือ โครงสร้างการจัดการศึกษาของเด็กไร้สัญชาติในประเทศไทยเป็นโครงสร้างระบบราชการ บริหารแบบ Top down การสั่งการเป็นแนวตั้ง เน้นการรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง มีลำดับชั้นบังคับบัญชามากมาย มีความเป็นทางการสูง การปฏิบัติงานถูกกำหนดโดยมีระเบียบเป็นตัวกำกับโดยมิได้ศึกษาความพร้อมของพื้นที่ นโยบายขาดความชัดเจน มีปัญหาในทางปฏิบัติและทำให้เกิดความล่าช้า มติคณะรัฐมนตรีที่ใช้ดำเนินงานได้ออกมาเป็นเวลานานแล้ว ควรต้องมีการแก้ไขและปรับปรุงให้ทันยุคสมัย โดยอ้างอิงจากข้อมูลจริง สถานที่จริงและความต้องการของครูและเด็กนักเรียนไร้สัญชาติในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทันเวลาและทันสมัย

จากผลการวิจัยได้เสนอแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กไร้สัญชาติในประเทศไทย ดังนี้ รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติ ควรจัดแบบผสมผสานทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นการสร้างโอกาสและทางเลือกทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เนื้อหานโยบายหลักสูตรไม่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ เน้นคุณลักษณะและเจตคติมากกว่าทักษะสากลที่จำเป็น หลักสูตรมีลักษณะอนุรักษ์นิยมสูง ให้ความสำคัญกับพื้นฐานความเป็นไทย โดยมีลักษณะเด่นที่การมุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรม ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และเศรษฐกิจพอเพียง ขณะที่การนำนโยบายสู่การปฏิบัติยังคงเป็นแบบทฤษฎีบนล่างสอดคล้องกับการบริหารราชการแบบรวมศูนย์อำนาจค่อนข้างมากอำนาจการตัดสินใจด้านการบริหารบุคคลอยู่ในระดับเขตพื้นที่ นอกจากนี้การที่หลักสูตรมีหลายกลุ่มสาระแต่ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนืองานสอนในปริมาณมาก นับเป็นอุปสรรคสำคัญทำให้ครูไม่ได้มีเวลาอยู่กับผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนยังคงเน้นการบรรยายบอกเล่าท่องจำ และครูยังคงมีบทบาทสำคัญเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้มากกว่าที่จะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในแบบการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

๒.๒.๒ นางสาวสุวิมล อีสริยานนท์ (๒๕๕๘) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางในการคุ้มครองสิทธิทางกฎหมายของคนไร้รัฐไร้สัญชาติไทย : ศึกษากรณีการให้สิทธิและสถานภาพทางสัญชาติแก่คนไร้รากเหง้า ซึ่งทำการศึกษาถึงแนวคิดและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการให้สัญชาติไทย รวมถึงปัญหาและข้อจำกัดทางกฎหมายในเรื่องของการให้สัญชาติ และศึกษาถึงกลไกการคุ้มครองสิทธิของคนไร้สัญชาติภายใต้กติการะหว่างประเทศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รวมถึงการศึกษาถึงหลักกฎหมายการให้สัญชาติของต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหาและหาวิธีการในการให้สิทธิและสถานภาพทางสัญชาติแก่คนไร้รากเหง้า ผลการวิจัยพบว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาในเรื่องการให้สิทธิและสถานภาพทางสัญชาติแก่คนไร้รากเหง้าอยู่ที่การลดข้อจำกัดในการพิจารณาถึงการให้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดนแก่เด็กแรกเกิดหรือเด็กก่อนที่ถูกรับในประเทศที่ไม่ปรากฏตัวบิดามารดาให้ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดนไปจนกว่าจะมีข้อพิสูจน์ได้ว่ามีสัญชาติอื่น สามารถดำเนินการภายใต้กรอบกฎหมายภายในประเทศที่มีบัญญัติไว้ รวมถึงสามารถวางเงื่อนไขในการพิจารณาอย่างเหมาะสมและชอบธรรมต่อหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามแนวทางของระบอบประชาธิปไตยที่ไม่ส่งผลกระทบต่อหลักความมั่นคงของรัฐและยังคงไว้ซึ่งความเหมาะสมและความสมดุลของหลักสิทธิมนุษยชน

๒.๒.๓ สุโรณี สายนุ้ย (๒๕๖๓) ที่ได้ทำงานศึกษาเกี่ยวกับโครงการมลาญไร้สัญชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบริบทของคนไร้สัญชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันประกอบไปด้วย จังหวัดยะลาราชธิวาส และปัตตานี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีพรมแดนติดกับประเทศมาเลเซีย ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษา ๑) สาเหตุและเงื่อนไขของการเป็นคนไร้สัญชาติ ๒) ศึกษาผลกระทบในชีวิตประจำวันของการตกเป็นคนไร้สัญชาติ ปัญหาและอุปสรรคในชีวิตประจำวัน ตลอดจนทำความเข้าใจว่าคนไร้สัญชาติเหล่านั้นสามารถอาศัยอยู่ในสังคมและชุมชนอย่างไรภายใต้เงื่อนไขของการเป็นคนไร้สัญชาติ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางที่ส่งเสริมให้คนไร้สัญชาติเข้าสู่กระบวนการเป็นผู้มีสัญชาติอย่างถูกต้อง โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นคนไร้สัญชาติ และผลของการศึกษาพบว่า สาเหตุหลักของการตกเป็นคนไร้สัญชาติคือ การไม่ได้มีการจดทะเบียนเกิดด้วยเหตุผลหลักคือ มีการคลอดบุตรในประเทศมาเลเซีย และกลัวการถูกดำเนินคดีทางกฎหมาย เนื่องจากเป็นแรงงานผิดกฎหมายและมีข้อจำกัดในชีวิต เช่น ไม่รู้ว่าต้องดำเนินการอย่างไร ภาษา และค่าใช้จ่าย เป็นต้น ทำให้ไม่สามารถแจ้งเกิดแก่บุตรได้ ส่วนคุณภาพชีวิตของคนไร้สัญชาตินั้นคือ ไม่สามารถใช้สิทธิได้อย่างที่คนทั่วไปสามารถใช้ได้ เช่น สิทธิทางการศึกษา สิทธิที่จะได้รับสิทธิประโยชน์จากนโยบายของรัฐ สิทธิด้านการรักษาพยาบาล และสิทธิที่จะไปไหนมาไหนได้อย่างอิสระ เป็นต้น ข้อเสนอแนะภาครัฐและเจ้าหน้าที่ต้องมีมาตรการและวิธีการที่ชัดเจนในการช่วยเหลือคนไร้สัญชาติทั้งในด้านการดำเนินการขอสัญชาติ การศึกษา การรักษาพยาบาล

๒.๒.๔ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทชัย โมรา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญทยา บุญเชิด (๒๕๖๖) ที่ได้ศึกษาการบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติ ศึกษากรณีสิทธิทางการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงข้อกฎหมายและข้อนโยบายว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาและการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติ รวมทั้งสาเหตุของปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเพื่อรับรองสิทธิทางการศึกษาตามกฎหมาย โดยการศึกษา

วิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาในแต่ละประเด็น โดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจากการศึกษาพบว่าสิทธิการศึกษาได้รับการบัญญัติรับรองและคุ้มครองตามกฎหมาย แต่ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แก่ ปัญหาทางกฎหมายในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติ และปัญหาการดำเนินการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังขาดความชัดเจนในการดำเนินการจัดการศึกษาไม่ว่าด้านการจัดทำฐานข้อมูลนักเรียน การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนรายหัว ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อการรับรองสิทธิการศึกษาของเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติ จึงได้มีการเสนอแนะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบผลักดันให้มีการลงนามรับรองกฎหมายระหว่างประเทศในประเด็นเรื่องสิทธิทางการศึกษาของเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติให้มีผลบังคับเป็นกฎหมายภายในประเทศ และให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำข้อเสนอนโยบาย แผนการพัฒนาการศึกษาและส่งเสริมการศึกษาขององค์กรเอกชน รวมทั้งผลักดันกฎกระทรวงว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการจัดการสำรวนักเรียนในสถานศึกษาและหลักเกณฑ์การตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

๒.๒.๕ พัทธนารี จันทร์ทอง (๒๕๕๗) ที่ได้ศึกษาสิทธิทางการศึกษาของเด็กไร้สัญชาติศึกษากรณีประเทศไทยและประเทศลาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า เด็กไร้สัญชาติที่อยู่ในประเทศไทยและประเทศลาวมีสิทธิทางการศึกษาหรือไม่และเด็กไร้สัญชาติประสบปัญหาและอุปสรรคในด้านการศึกษาอย่างไรบ้าง โดยมุ่งศึกษาสิทธิทางการศึกษาของเด็กไร้สัญชาติในประเทศไทยและประเทศลาวที่รัฐยอมรับให้มีภูมิลำเนาและอยู่อาศัยแล้ว โดยใช้วิธีค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งจากแนวคิดและกฎหมายทั้งกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายภายในของประเทศไทยและลาวที่เกี่ยวข้องจากการศึกษาสิทธิการศึกษาเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งจารีตประเพณีระหว่างประเทศและสนธิสัญญาที่ประเทศไทยและลาวลงนามเป็นภาคี ซึ่งกฎหมายระหว่างประเทศที่รับรองคุ้มครองสิทธิการศึกษานี้ต่างชี้ชัดว่าสิทธิการศึกษาเป็นสิทธิมนุษยชน ดังนั้นมนุษย์ทุกคนไม่ว่าเชื้อชาติใดสัญชาติใดแม้กระทั่ง “เด็กไร้สัญชาติ” ก็ตาม ย่อมมีสิทธิในการศึกษาเช่นเดียวกัน แต่ถึงกระนั้นเด็กไร้สัญชาติก็ยังคงประสบปัญหาในการเข้าถึงสิทธิด้านการศึกษา อันได้แก่ประการแรกปัญหาการออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมของเด็กไร้สัญชาติ ปัญหาที่เกี่ยวกับบุคคลไร้สัญชาติชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ มักจะมีเรื่องของความมั่นคงของรัฐของประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้บุคคลเหล่านี้ต้องถูกจำกัดสิทธิต่างๆ ด้วยอำนาจของรัฐแม้แต่การจำกัดเขตควบคุม โดยมีข้อจำกัดในการเดินทางออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม ไม่สามารถมีอิสระในการเดินทางไปไหนมาไหน โดยการห้ามออกนอกพื้นที่ควบคุมสำหรับเด็กไร้สัญชาติถือว่าการจำกัดสิทธิในการศึกษาอย่างหนึ่ง การจำกัดสิทธิเช่นนี้ไม่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันเนื่องจากหากเด็กไร้สัญชาติประสงค์ที่จะศึกษาที่ใดก็ย่อมมีความจำเป็นที่ต้องออกนอกพื้นที่เพื่อไปศึกษาในสถานศึกษาตามความต้องการ การศึกษาในปัจจุบันเป็นการศึกษาที่ไร้ขอบเขตนักเรียนนักศึกษาสามารถเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาที่ต้องการได้แม้กระทั่งสถาบันการศึกษาที่อยู่ในต่างประเทศ อีกทั้งยังมีความร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษาให้มีการแลกเปลี่ยนนักเรียนนักศึกษาและมีปฏิสัมพันธ์ไปมาหาสู่กัน แต่หากรัฐไปจำกัดเขตพื้นที่ของเด็กไร้สัญชาติแล้ว

เด็กไร้สัญชาติย่อมไม่ได้รับสิทธิการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับคนที่มีสัญชาติโดยตรง ประการที่สอง ที่ผู้ศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญคือ ปัญหาเรื่องทุนการศึกษาและการได้รับทุนการศึกษาเด็กไร้สัญชาติ ส่วนใหญ่แล้วเป็นเด็กยากไร้ หากบางคนพอมีทุนทรัพย์ในการศึกษาเล่าเรียนบ้าง แต่ก็ยังเป็นเพียง การศึกษาในระดับต้น หากแต่การศึกษาในระดับที่สูงกว่าหรือการศึกษาในต่างประเทศย่อมเป็นไปได้ ยากลำบาก เนื่องจากค่าศึกษาเล่าเรียนในภาคการศึกษาแล้วยังมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อีก ไม่ว่าจะเป็น ค่าใช้จ่ายในเครื่องใช้ส่วนตัว อุปกรณ์การเรียน ค่าที่พัก ค่ากินอยู่ ทุนการศึกษาส่วนใหญ่ของหน่วยงาน ของรัฐล้วนแล้วแต่กำหนดคุณสมบัติในการขอรับทุนการศึกษาว่าต้องเป็นคนที่มีสัญชาติของรัฐของตน เท่านั้นดังนั้นเพื่อให้เด็กไร้สัญชาติได้มีโอกาสเข้าถึงสิทธิในด้านการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรร่วมกันแก้ปัญหา โดยในส่วนที่เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิด้านการศึกษา ของเด็กไร้สัญชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าว และในส่วนของบังคับ ใช้กฎหมายควรชี้แจงทำความเข้าใจสร้างองค์ความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในส่วนของเด็กไร้สัญชาติเอง ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนควรตระหนักในความสำคัญของการศึกษา รวมทั้งสร้างองค์ความรู้เรื่อง สิทธิทางด้านการศึกษาเพื่อให้เด็กไร้สัญชาติสามารถเรียกร้องและปกป้องสิทธิของตนได้อีกทั้งยังนำ ความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนาตนเองและสังคมต่อไป

บทที่ ๓

การรวบรวมข้อมูลการพิจารณาศึกษาและสภาพปัญหา

๓.๑ ข้อมูลจากกระทรวงศึกษาธิการ

๓.๑.๑ ประเด็นที่ ๑ จำนวนเด็กนักเรียนนักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (เด็กนักเรียนนักศึกษาที่มีรหัสประจำตัวขึ้นด้วยอักษร G) ข้อมูล ณ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๖

เด็กนักเรียนนักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (เด็กนักเรียนนักศึกษาที่มีรหัสประจำตัวขึ้นด้วยอักษร G) ในฐานข้อมูลระบบ G Code ของกระทรวงศึกษาธิการในฐานข้อมูล จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๓๔,๘๒๑ คน แบ่งเป็นสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๑๒๓,๔๘๖ คน สังกัดอื่น ๆ จำนวน ๑๑,๓๓๕ คน จำแนกตามหน่วยงานต้นสังกัด รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๑ จำนวนเด็กนักเรียนนักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (เด็กนักเรียนนักศึกษาที่มีรหัสประจำตัวขึ้นด้วยอักษร G)

ชื่อหน่วยงาน	จำนวน (คน)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๘๑,๘๘๙
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	๓๔,๐๒๑
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	๖,๐๒๒
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	๑,๕๕๔
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๖๕
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	๔,๘๓๔
สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	๓,๔๑๐
สำนักการศึกษา เมืองพัทยา	๗๒
มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	๑
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	๑,๑๖๔
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	๑,๗๘๖
รวมทั้งสิ้น	๑๓๔,๘๒๑

(ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๖ ที่มาของข้อมูล : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.)

๓.๑.๒ ประเด็นที่ ๒ งบประมาณที่ใช้อุดหนุนสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่เข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาของประเทศไทย

กระทรวงศึกษาธิการขอเรียนว่า งบประมาณที่ใช้อุดหนุนสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กนักเรียนนักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ที่เข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาของประเทศไทย และมีการกำหนดเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G รวมทั้งสิ้น ๗๔๔,๐๙๐,๔๘๒ บาท โดยแยกเป็นสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ๔๖๕,๒๖๗,๙๙๙ บาท และสังกัดอื่น ๆ จำนวน ๒๗๘,๘๒๒,๔๘๓ บาท รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๒ งบประมาณที่ใช้อุดหนุนสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่เข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาของประเทศไทย

ลำดับที่	หน่วยงาน	งบประมาณปี ๒๕๖๖	หมายเหตุ
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ			
๑	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๓๔๔,๐๐๑,๔๐๐	
๒	กรมส่งเสริมการเรียนรู้	๓๓,๔๙๘,๒๒๓	
๓	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	๐	เด็กนักเรียนรหัส G ไม่ได้รับการอุดหนุน
๔	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	๘๗,๗๖๘,๓๗๖	
สังกัดอื่น ๆ			
๕	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๕๑๘,๖๒๗	
๖	สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	๓๕,๗๓๓,๐๖๑	
๗	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	๘,๐๕๑,๕๘๗	
๘	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	๑๗๑,๖๒๑,๖๐๘	
๙	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๖๒,๘๘๔,๔๐๐	
๑๐	โรงเรียนกีฬา	๑๓,๒๐๐	
รวมทั้งสิ้น		๗๔๔,๐๙๐,๔๘๒	

๓.๑.๓ ประเด็นที่ ๓ การพัฒนาเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักเพื่อให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการขอเรียนว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ โดยให้โอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา ทั้งการรับเข้าเรียน ลงทะเบียนนักเรียนนักศึกษาและการออกหลักฐานทางการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ มีการจัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการรับนักเรียนนักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยฉบับล่าสุดประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ นอกจากนี้ ได้พัฒนาระบบ G Code เพื่อใช้ในการกำหนดรหัสประจำตัวนักเรียน/นักศึกษา โดยกำหนดเป็นเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร G (รหัส G)



ภาพที่ ๑ ขั้นตอนการใช้งานระบบกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียนเพื่อเข้ารับบริการการศึกษาสำหรับผู้ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร

ที่มา : สำนักบูรณาการกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลของเด็กนักเรียนนักศึกษาที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกันแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลของเด็กนักเรียนนักศึกษาที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร G ให้ได้รับเลขประจำประชาชน ๑๓ หลัก เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุข และบรรลุผลสำเร็จตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดส่งข้อมูลนักเรียนนักศึกษาที่มีเลขประจำตัวอักษร G ทั้งหมดในฐานข้อมูลของระบบ G Code ของกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูลทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและสังกัดอื่น ๆ) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน และได้มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เพื่อให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เพื่อให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ดังนี้

การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

(๑) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้จัดอบรมให้แก่ครูและเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง อบรมครูผู้สอนและเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับบุคคลไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ โรงแรมวิฑูร์ บางกอก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

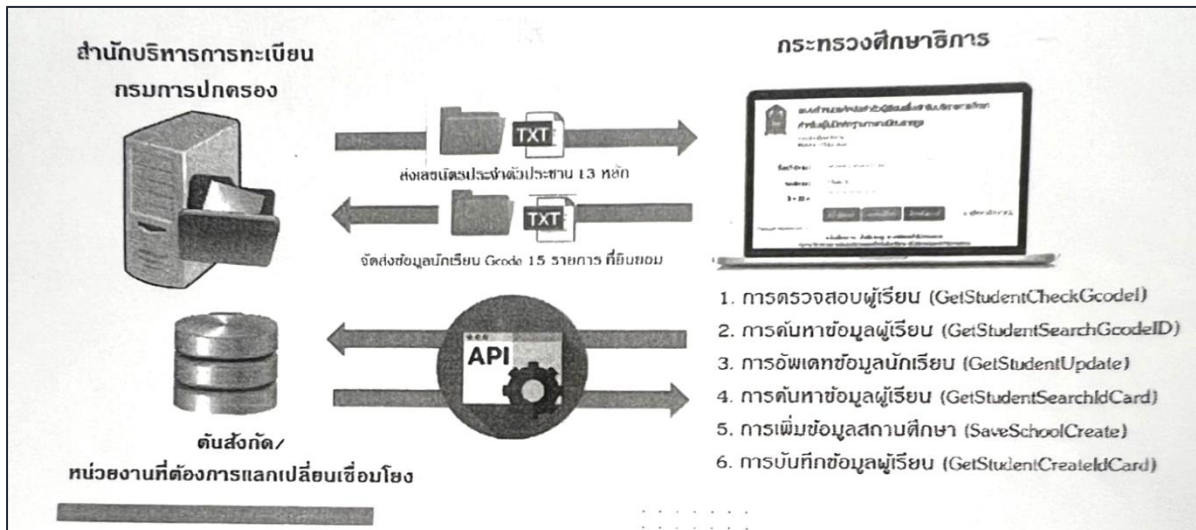
(๒) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และองค์การแพลนอินเตอร์เนชันแนล ประเทศไทย ได้จัดอบรมให้แก่ครูและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน ๒๕๖๖

(๓) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจากปี ๒๕๖๕ ซึ่งได้ดำเนินการส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ในพื้นที่นาร่อง ๖ จังหวัด ประกอบด้วยจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดตาก จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร และจังหวัดชลบุรี สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จัดงบประมาณ ให้แก่ ๖ จังหวัด ตามข้างต้นจังหวัดละ ๑๐,๐๐๐ บาท ยกเว้นกรุงเทพมหานคร จำนวน ๘,๐๐๐ บาท เพื่อใช้ในการลงพื้นที่ในการติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาในพื้นที่ และได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของแต่ละจังหวัดนาร่อง ๖ จังหวัด เพื่อนำเสนอผลการติดตามและปัญหาอุปสรรคในพื้นที่ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๖

(๔) การแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลของเด็กนักเรียนนักศึกษาที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร G ให้ได้รับเลขประจำประชาชน ๑๓ หลัก กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ร่วมกันแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลของเด็กนักเรียนนักศึกษาที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร G ให้ได้รับเลขประจำประชาชน ๑๓ หลักที่เหมาะสมตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘ และมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานสาธารณสุขของเด็กนักเรียนนักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดส่งข้อมูลนักเรียนนักศึกษาที่มีเลขประจำตัวอักษร G ทั้งหมดในฐานข้อมูลของระบบ G Code ของกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูลทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและสังกัดอื่น ๆ) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๖ (ปีการศึกษาละ ๑ ครั้ง/ปี)

กระทรวงศึกษาธิการและสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้พัฒนาและเชื่อมโยงข้อมูลระบบ G Code โดยจัดส่งข้อมูลในรูปแบบ FTPs โดยจะจัดส่งข้อมูลให้กับสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในทุกวันที่ ๑ ของเดือน โดยเริ่มในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุดที่ ศธ ๐๒๐๒.๓/๑๖๘๔ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ ซึ่งข้อมูลที่ส่งไปล่าสุดเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๒๒,๐๘๕ คน (ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๖ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.) ทั้งนี้การเชื่อมโยงข้อมูลแบบรายเดือนจะช่วยให้เด็กนักเรียนนักศึกษาที่มีเลขประจำตัวอักษร G ได้รับการแก้ไขเป็นเลขประจำตัว ๑๓ หลักได้รวดเร็วขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลและการกำหนดเลขประจำตัว ๑๓ หลักตามพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ในปัจจุบันนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร G ที่ได้รับการพัฒนาสถานะบุคคล ให้ได้รับเลขประจำตัว ๑๓ หลัก แฉ่งในระบบ จำนวน ๒๒,๒๗๓ คน และมีการแจ้งเพิ่มเติม จำนวน ๑,๑๙๖ คน รวมทั้งสิ้นที่ได้รับเลขประจำตัว ๑๓ หลัก จำนวน ๒๓,๔๖๙ คน



ภาพที่ ๒ แสดงการบูรณาการข้อมูลระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับสำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

(ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.)

๓.๑.๔ ประเด็นที่ ๔ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการขอเรียนว่าการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย มีปัญหาอุปสรรคโดยแบ่งเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ด้านการกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียน (G Code) และด้านการแก้ไขสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๓ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา

ด้าน	ปัญหา-อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา
๑. ด้านการจัดการศึกษาเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย	<p>๑. หน่วยงานในพื้นที่/สถานศึกษามีการสร้างเงื่อนไขเพิ่มเติมในการรับเด็กเข้าเรียน</p> <p>๒. ผู้ปกครองบางส่วนนำนักเรียนมาสมัครเข้าเรียนไม่เป็นไปตามปฏิทินการรับนักเรียนทำให้โรงเรียนจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลและนำข้อมูลนักเรียนเข้าระบบ DMC ล่าช้า</p> <p>๓. ผู้ปกครองและนักเรียนไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้หรือสื่อสารภาษาไทย ได้เล็กน้อยส่งผลให้ความเข้าใจระหว่างผู้ปกครอง นักเรียน และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนไม่ตรงกัน</p> <p>๔. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการให้ข้อมูลตามข้อเท็จจริง</p>	<p>๑. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมืออย่างเป็นระบบ ทั้งผู้ปกครอง โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๒. การประชุมชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติการรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เข้าเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>๓. การสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง นักเรียน และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน ควรให้มีผู้ที่สามารถเป็นคนกลางในการสื่อสารได้</p>

ด้าน	ปัญหา-อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา
	<p>๕. นักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ย้ายโรงเรียนระหว่างปีการศึกษา และไม่ได้นำเอกสารจากโรงเรียนเดิมมาด้วย</p> <p>๖. ผู้ที่นำนักเรียนมาสมัครเข้าเรียน ไม่ใช่บิดามารดา หรือญาติพี่น้อง ที่เกี่ยวข้องชองกับนักเรียนโดยตรง หรือเป็นผู้ปกครองแต่ไม่มีเอกสารหลักฐานยืนยัน ความเกี่ยวข้องชองกับนักเรียน</p> <p>๗. นายจ้าง/ผู้นำชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการรับรองสถานะหรือที่อยู่อาศัยของนักเรียน</p> <p>๘. เด็กและผู้ปกครองไม่มีเอกสารแสดงข้อมูล ตัวตนและการเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย</p> <p>๙. การย้ายถิ่นฐานของเด็กข้ามชาติ ซึ่งบางคนมีการเข้าและออกจากประเทศไทยตามผู้ปกครองทำให้การจัดการศึกษาขาดการต่อเนื่อง และเกิดปัญหาการเข้าเมืองที่ผิดกฎหมาย</p>	<p>๔. ทบทวนและปรับปรุงคู่มือและแนวปฏิบัติให้ชัดเจน และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน</p> <p>๕. สร้างภาคีเครือข่ายฝ่ายความมั่นคง</p>
<p>๒. ด้านการกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียน (G Code)</p>	<p>๑. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียน (G code) ขาดความรู้ในการใช้งานระบบ</p> <p>๒. เอกสารข้อมูลนักเรียนไม่ครบหรือพ่อแม่/ผู้ปกครองของนักเรียนให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการอนุมัติรหัสประจำตัวผู้เรียน (G Code)</p>	<p>๑. อบรมให้ความรู้เรื่องการใช้งานระบบและการกำหนดรหัส G ให้แก่เจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๒. ประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อเตรียมเอกสารให้ครบถ้วน</p>
<p>๓. ด้านการแก้ไขสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก</p>	<p>๑. เด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร G ได้รับการแก้ไขสถานะบุคคลให้ได้รับเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักล่าช้าเนื่องจากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่สำนักงานทะเบียนอำเภอ จะต้องตรวจสอบข้อมูล ตรวจสอบข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้ถูกต้อง ซึ่งต้องใช้เวลานาน</p> <p>๒. ไม่พบข้อมูลเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร G ในฐานข้อมูลของสำนักทะเบียนอำเภอ ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขสถานะบุคคลได้</p> <p>๓. การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับสำนักงานทะเบียนอำเภอ ขาดความต่อเนื่องในการสร้างความเข้าใจร่วมกัน</p>	<p>๑. สำนักบริหารการทะเบียน และกระทรวงศึกษาธิการ ต้องร่วมมือดำเนินงานอย่างใกล้ชิดเพื่อเร่งรัดการดำเนินงานให้เด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก</p> <p>๒. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับส่วนกลางและในระดับเขตพื้นที่เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลของนักเรียนที่ไม่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก</p> <p>๓. สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ ครู บุคลากรศึกษาและเจ้าหน้าที่</p>

ด้าน	ปัญหา-อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา
	<p>๔. เด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยตัวอักษร G บางคน ขาดเอกสารหลักฐานข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ขาดคุณสมบัติที่จะขอกำหนดให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก</p> <p>๕. สำนักบริหารการทะเบียนได้กำหนดให้การส่งข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการนั้น ต้องครบถ้วน ๑๕ รายการประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) รหัสประจำตัว (รหัส G) ๒) คำนำหน้า ๓) ชื่อตัว (ชื่อเป็นภาษาไทย) ๔) ชื่อสกุล (สกุลเป็นภาษาไทย) ๕) วันเดือนปีเกิด ๖) ชื่อบิดา (ชื่อเป็นภาษาไทย) ๗) ชื่อมารดา (ชื่อเป็นภาษาไทย) ๘) รหัสโรงเรียน (รหัสโรงเรียน ๑๐ หลัก) ๙) ชื่อโรงเรียน ๑๐) รหัสตำบล ๑๑) ชื่อตำบล ๑๒) รหัสอำเภอ ๑๓) ชื่ออำเภอ ๑๔) รหัสจังหวัด ๑๕) ชื่อจังหวัด <p>ดังนั้น หากข้อมูลไม่ครบถ้วน ๑๕ รายการหรือไม่ถูกต้องตามกำหนด ไม่สามารถดำเนินการต่อได้</p>	<p>ของสำนักทะเบียนเรื่องแนวทางปฏิบัติที่ตรงกันในการดำเนินงานการแก้ไขเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก</p>

๓.๒ ข้อมูลจากกระทรวงมหาดไทย

๓.๒.๑ ประเด็นที่ ๑ การพัฒนาสถานะทางทะเบียนของเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G (แนวทางปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. ๐๓๐๙.๑/ว ๕๗๘๔ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒)

๑. ขั้นตอนที่ ๑

๑.๑ ให้สำนักบริหารการทะเบียน ประสานกับกระทรวงศึกษาธิการ ขอให้ส่งข้อมูลรายการบุคคลของเด็กนักเรียนและนักศึกษาที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ประกอบด้วย ชื่อตัว - ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด เลขประจำตัว ชื่อตัว - ชื่อสกุลบิดามารดา ชื่อสถานศึกษา และที่ตั้งของสถานศึกษาทั้งหมดที่มีอยู่ในฐานข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำมาตรวจรายการบุคคลจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร และประมวลผลจำแนกข้อมูลออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

(๑) เด็กนักเรียนที่ตรวจพบว่ามีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักแล้ว

(๒) เด็กนักเรียนที่ตรวจไม่พบรายการบุคคลในฐานข้อมูล

๑.๒ ให้ศูนย์บริหารการทะเบียนภาค สาขาจังหวัด จัดพิมพ์บัญชีรายชื่อเด็กนักเรียน แต่ละกลุ่มแยกตามรายจังหวัด อำเภอ และโรงเรียนหรือสถานศึกษา แล้วแต่กรณี ส่งมอบให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นเขตที่เกี่ยวข้อง

๒. ขั้นตอนที่ ๒

เมื่อสำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่นเขต ได้รับบัญชีรายชื่อตาม ๑.๒ แล้ว ให้มอบบัญชีรายชื่อเด็กนักเรียนให้สถานศึกษา พร้อมแบบคำร้อง ท.ร.๓๑ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลโดยกำหนดแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ ให้สถานศึกษาตรวจสอบเด็กนักเรียนตามบัญชีรายชื่อฯ ว่าตรงกับข้อมูลของโรงเรียนและสถานศึกษาหรือไม่ เด็กมีตัวตนอยู่หรือไม่ ยังเรียนอยู่ที่โรงเรียนหรือไม่ กรณีพบว่าเด็กนักเรียนยังมีตัวตนในสถานศึกษาให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีพบว่าเด็กและรายการบุคคลตามบัญชีรายชื่อฯ กับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรเป็นบุคคลเดียวกัน หรือกรณีที่ตรวจพบว่าเด็กนักเรียนมีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแล้ว ให้นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้แทนเลขประจำตัวอักษร G ส่วนรายชื่อเด็กนักเรียนที่ตรวจรายการและภาพใบหน้าตามบัญชีรายชื่อฯ แล้วรายการไม่ตรงกัน พิจารณาแล้วไม่ใช่เจ้าของรายการดังกล่าวให้ดำเนินการตาม (๒)

(๒) กรณีเด็กนักเรียนที่ตรวจไม่พบรายการบุคคลในฐานข้อมูลฯ ให้สถานศึกษาจัดทำคำร้องตามแบบ ท.ร.๓๑ เพื่อขอจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พร้อมแนบสำเนาทะเบียนนักเรียน เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบคำร้อง

(๓) กรณีเด็กนักเรียนไม่มีตัวตนในสถานศึกษา เนื่องจากย้ายหรือจบการศึกษา หรือไม่สามารถติดต่อได้ หรือเสียชีวิต ให้สถานศึกษารายงานตามแบบที่กำหนด

๒.๒ ให้สถานศึกษารวบรวมแบบคำร้องและสำเนาทะเบียนนักเรียน และข้อมูลเด็กนักเรียนตาม (๑) และนักเรียนที่ไม่มีตัวตนตาม (๓) ส่งให้สำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนเขต เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ เมื่อสำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่นเขต ได้รับคำร้องและข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้วให้บันทึกข้อมูล (กรณีเป็นเจ้าของรายการ หรือมีเลขประจำตัว ๑๓ หลักอยู่แล้ว) และจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (กรณีเป็นบุคคลไร้รัฐที่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรเท่านั้น) เป็นบุคคลประเภท ๐ กลุ่ม ๐๐ ตามคำร้อง ท.ร.๓๑ จากนั้นจึงพิมพ์บัญชีรายชื่อเด็กนักเรียนจากโปรแกรมของสำนักทะเบียนกลางแจ้งให้สถานศึกษาทราบเพื่อจำหน่ายเลขประจำตัวอักษร G และใช้เลขประจำตัว ๑๓ หลักที่สำนักทะเบียนกลางกำหนดแทน

๓. ขั้นตอนที่ ๓

ให้สำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่นเขต ประสานกับสถานศึกษาแจ้งให้เด็กนักเรียนที่ได้รับการจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เป็นบุคคลประเภท ๐ กลุ่ม ๐๐ กรอกแบบสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (แบบ ๘๙) และไปจัดทำเอกสารแสดงตนหรือบัตรประจำตัว ณ สำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่นเขต

สำนักทะเบียนและชุดปฏิบัติการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน และแบบ ๘๘ ว่าถูกต้องครบถ้วนตรงตามข้อเท็จจริงหรือไม่ หากพบว่าเด็กคนดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติ และไม่อาจจัดทำทะเบียนประวัติตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ เช่น เป็นเด็กนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่นอกราชอาณาจักร แต่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการศึกษาเล่าเรียน หรือเป็นบุตรของแรงงานต่างด้าว ซึ่งมีประเทศต้นทาง อยู่แล้ว ให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการทะเบียนบุคคลประเภท ๐ กลุ่ม ๐๐ แล้วกลับมาใช้เลขประจำตัว ที่ขึ้นต้นด้วยอักษร G ของกระทรวงศึกษาธิการ

สิทธิขั้นพื้นฐาน

๑. สิทธิด้านการศึกษา : มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เกี่ยวกับการศึกษา ๒ ประการ คือ ๑) ให้โรงเรียนและสถานศึกษาทุกแห่งรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยทุกคน เข้าศึกษาเล่าเรียน และเมื่อเรียนจบแล้วจะต้องออกหลักฐานรับรองผลการเรียนให้ทุกราย และ ๒) รัฐบาล อุดหนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายต่อหัวให้เท่ากับเด็กสัญชาติไทยสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งรัฐบาล ชุดปัจจุบันได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

๒. สิทธิด้านการรักษาพยาบาล : มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ อนุมัติให้กระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบการรักษาพยาบาลแก่เด็กนักเรียนที่ไร้รัฐไร้สัญชาติกลุ่ม ที่รัฐบาลมีนโยบายแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล และกลุ่มที่อยู่ระหว่างการพิสูจน์สัญชาติ ของนายทะเบียนเพื่อการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านโดยรัฐบาลอุดหนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายต่อหัว ให้ทุกปีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นมา

๓. สิทธิในการพัฒนาสถานะบุคคลและสัญชาติ ๑) หากพิสูจน์ได้ว่าเกิดในประเทศไทย และได้รับการออกหลักฐานการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และคุณสมบัติเป็นไปตาม ที่กฎหมายว่าด้วยสัญชาติและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกำหนด สามารถยื่นคำขอมีสัญชาติไทย ตามหลักดินแดนได้ ๒) หากไม่ได้เกิดในประเทศไทยและพิสูจน์ได้ว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ๑๙ กลุ่ม หรือเป็นบุคคลตามยุทธศาสตร์การจัดการสถานะบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ สามารถยื่นคำขอใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองได้

ปัญหา/อุปสรรคในการทำงาน

(๑) ด้านเจ้าของรายการ : ไม่อาศัยอยู่ในพื้นที่/ติดต่อไม่ได้ เด็กบางคนเคยถือบัตร ผู้ติดตามแรงงานแต่บัตรหมดอายุ และเนื่องจากอายุเกิน ๑๘ ปีแล้ว จึงทำให้ปัจจุบันไม่มีเอกสารแสดง ตนใด ๆ เด็กส่วนใหญ่เกิดที่ประเทศเมียนมา และไม่ได้เกิดที่โรงพยาบาลเนื่องจากอาศัยในพื้นที่ห่างไกล และติดตามบิดามารดาเดินทางเข้ามาในประเทศไทย เด็กบางส่วนเกิดในไทยมีหนังสือรับรองการเกิด จากโรงพยาบาล แต่บิดามารดาไม่ทราบว่าจะต้องนำเอกสารดังกล่าวไปแจ้งเกิดที่อำเภอ มีความซ้ำซ้อน ของเลข G ในกรณีเด็กย้ายโรงเรียนหรือมีเลขประจำตัวซ้ำซ้อนกันหลายเลข ซึ่งจะต้องใช้การสอบสวน พยานบุคคลเพื่อยืนยันตัวบุคคลให้ชัดเจน

(๒) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน : โยกย้าย สับเปลี่ยนตำแหน่งบ่อย ปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง ขาดความเชี่ยวชาญ ยึดความมั่นคงเป็นหลักในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนซึ่งมีจำนวนจำกัด

แต่มีภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายเร่งด่วนของทางรัฐบาลหลายด้าน เช่น บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ผู้แทนเกษตรกร จัดทะเบียนแรงงานต่างด้าว และการเลือกตั้งทุกระดับ เป็นต้น

(๓) ด้านการบริหารจัดการ : โรงเรียนและสถานศึกษาซึ่งจะต้องเป็นผู้ตรวจสอบข้อมูล เด็กนักเรียนตาม บัญชีรายชื่อที่ได้รับว่าตรงกับข้อมูลของโรงเรียนและสถานศึกษา เด็กยังมีตัวตนอยู่ ยังเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือไม่ ซึ่งยังส่งข้อมูลให้กรมการปกครองไม่ครบถ้วนทุกแห่ง

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วย

อักษร G

ปัจจุบันกรมการปกครอง ไม่มีงบประมาณในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวเป็นการเฉพาะ แต่ใช้การดำเนินการโดยใช้กลไกหน่วยงานในพื้นที่ได้แก่ อำเภอ (สำนักทะเบียนอำเภอ) ร่วมกับสถานศึกษา และผู้นำชุมชน (กำนันผู้ใหญ่บ้าน) ในการดำเนินการตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยกรมการปกครองจะสนับสนุนชุดปฏิบัติการลงพื้นที่ช่วยเหลือสำนักทะเบียนในการรับคำร้องขอแก้ไข ปัญหาเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ในพื้นที่ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนมาก เช่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดตาก เป็นต้น รวมถึงการสนับสนุนวัสดุผลิตบัตรประจำตัว คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยให้ทุกสำนักทะเบียน (บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยทุกประเภท) โดยใช้ งบประมาณจากโครงการสำรวจและปรับปรุงการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวสำหรับบุคคล ที่ไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งได้รับงบประมาณประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐ -๖,๐๐๐,๐๐๐ บาทต่อปีงบประมาณ

๓.๒.๒ ประเด็นที่ ๒ ข้อมูลเพิ่มเติมจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เรื่อง การแก้ไข ปัญหาสถานะบุคคล

หน่วยงาน : กรมการปกครอง

ภารกิจสำคัญ : การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคล

๑. ในปัจจุบัน มีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย จำนวน ๙๕๕,๗๓๙ ราย จำแนกได้เป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๑.๑ ชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนา สถานะบุคคลและสัญชาติ มีจำนวนคงเหลือทั้งสิ้น ๔๘๓,๖๒๖ ราย แบ่งเป็น

(๑) กลุ่มที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยจำนวน ๓๔๐,๑๐๑ ราย

(๒) กลุ่มบุตรที่เกิดในประเทศไทยจำนวน ๑๔๓,๕๒๕ ราย

๑.๒ กลุ่มคนต่างด้าวอื่น ๆ จำนวน ๔๗๒,๑๑๓ ราย แบ่งเป็น

(๑) กลุ่มคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ จำนวน ๕๐,๒๓๔ ราย

(๒) กลุ่มที่มีประเทศต้นทางและเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย (มี PASSPORT และ VISA) จำนวน ๘๐,๕๖๓ ราย

(๓) กลุ่มบุตรที่เกิดในประเทศไทย จำนวน ๒๔๐,๙๑๖ ราย

(๔) กลุ่มบุคคลที่ไร้รัฐไร้สัญชาติ หรือที่อ้างว่าเป็นคนไทยแต่ไม่สามารถหาหลักฐาน มาพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลได้ รวมถึงที่อ้างว่าเป็นชนกลุ่มน้อยที่ตกหล่นจากการสำรวจ จำนวน ๙๙,๙๓๘ ราย

๑.๓ แนวทางการพัฒนาสถานะและสิทธิของบุคคลแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันตามที่ กฎหมายกำหนด จำแนกได้ดังนี้

๑.๓.๑ ชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์

คนไร้รัฐไร้สัญชาติที่เดินทางเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นระยะเวลานาน โดยไม่สามารถกลับประเทศต้นทางได้ โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติจำแนกชนกลุ่มนี้ออกเป็นชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน ๑๙ กลุ่ม โดยมีแนวทางการพัฒนาสถานะและสิทธิของบุคคล ดังนี้

(๑) กลุ่มบุคคลที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย โดยมีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในประเทศไทยไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี รวมถึงไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางหรือไม่มีจุดเกาะเกี่ยวใด ๆ กับประเทศต้นทาง จะได้สิทธิอาศัยถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ อีกทั้งคนกลุ่มนี้ เมื่อได้รับใบถิ่นที่อยู่ถาวรแล้ว สามารถพัฒนาให้ได้สัญชาติไทยโดยการขอแปลงสัญชาติตามกฎหมายสัญชาติได้ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๗ - ๒๕๖๖ มีผู้ได้รับสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว จำนวน ๓๑,๗๗๖ ราย เฉพาะปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๖ มีผู้ได้รับสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว จำนวน ๔,๓๕๖ ราย

(๒) กลุ่มบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักร มีสิทธิได้สัญชาติไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ โดยต้องมีบิดามารดาเป็นชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ และอพยพเข้ามาในไทยมีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในประเทศไทยไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี ไม่สามารถกลับประเทศต้นทางหรือไม่มีจุดเกาะเกี่ยวใด ๆ กับประเทศต้นทาง

๑.๓.๒ กลุ่มต่างด้าวอื่น ๆ จำนวน ๔๗๒,๑๑๓ ราย มีแนวทางการพัฒนาสถานะและสิทธิของบุคคล ดังนี้

(๑) กลุ่มคนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย และกลุ่มคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย โดยคนกลุ่มนี้จะมีรายการอยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร สามารถขอมิใบถิ่นที่อยู่ถาวรได้ ตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยเป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรีน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการพิจารณาอนุญาตสำหรับบุคคลที่ได้รับใบถิ่นที่อยู่ถาวรแล้วหากมีคุณสมบัติครบถ้วนสามารถพัฒนาเข้าสู่กระบวนการขอแปลงสัญชาติเป็นไทยได้

(๒) กลุ่มบุตรที่เกิดในประเทศไทย จำนวน ๒๔๐,๙๗๘ ราย หากจบการศึกษาระดับปริญญาตรีภายในประเทศ หรือต่างประเทศในกรณีได้รับทุนการศึกษา สามารถขอมิสัญชาติไทยได้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ ซึ่งตามประกาศกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้กลุ่มบุคคลดังกล่าว หากมีความจำเป็นต้องขอมิสัญชาติไทย ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อน โดยในกรณีดังกล่าวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบอำนาจให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นผู้พิจารณาเหตุความจำเป็นที่จะต้องมิสัญชาติไทยของนักเรียนนักศึกษาที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทยโดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวอื่นที่มีใช่ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ และยังเรียนไม่จบปริญญาตรีแต่ประสงค์จะขอมิสัญชาติไทย ดังนี้

๑. มีบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่การได้รับสัญชาติไทยของบิดาหรือมารดานั้น ไม่มีผลต่อการได้สัญชาติไทยของบุตร เช่น เด็กที่เกิดจากบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว

ต่อมาบิดาหรือมารดาของเด็กนั้นได้รับอนุญาตให้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้กลับคืนสัญชาติไทย แต่การได้สัญชาติไทยของบิดาหรือมารดามีผลตามกฎหมาย (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา) ภายหลังจากวันที่บุตรเกิด ทำให้บุตรยังคงไม่ได้รับสัญชาติไทย เป็นต้น โดยนักเรียนนักศึกษาที่เป็นบุตรจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี นับถึงวันที่บุตรนั้นยื่นคำขอมีสัญชาติไทย

๒. เป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมายของคนสัญชาติไทย (ได้จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมแล้ว) และได้อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับผู้รับบุตรบุญธรรมหรือครอบครัวของผู้รับบุตรบุญธรรมที่เป็นคนสัญชาติไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๓. มีบิดาหรือมารดาเป็นคนที่ได้รับสัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด แต่ทำให้บุตรยังคงไม่ได้รับสัญชาติไทย เช่น เด็กที่เกิดจากบิดาหรือมารดาที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประเภท ๐ กลุ่ม ๘๙ ในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาไร้สัญชาติ ต่อมาบิดาหรือมารดานั้นเรียนจบปริญญาตรีและได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) ๒๕๕๑ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยขณะยื่นเรื่องขอมีสัญชาติไทย บิดาหรือมารดาคนดังกล่าวมีบุตรที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทยอยู่ด้วย การได้สัญชาติไทยของบิดาหรือมารดากรณีนี้ไม่ส่งผลต่อบุตรที่เกิดก่อนวันที่บิดาหรือมารดาได้รับสัญชาติไทย และมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวครอบคลุมเฉพาะตัว บิดาหรือมารดาที่เรียนจบปริญญาตรีเท่านั้นโดยไม่รวมถึงบุตรที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทยด้วย กรณีนี้ถ้าบุตรที่กำลังศึกษาเล่าเรียนในสถาบันการศึกษาต้องการขอมีสัญชาติไทยสามารถยื่นเรื่องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเหตุความจำเป็นได้ เป็นต้น

๔. เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐให้เป็นตัวแทนเพื่อไปแข่งขันหรือประกวดผลงานในระดับนานาชาติหรือทำประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยในด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ศิลปวัฒนธรรม การศึกษา การกีฬา หรือสาขาอื่น ๆ โดยมีหนังสือรับรองเรื่องดังกล่าวจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และนักเรียนนักศึกษาผู้นั้นจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี

๕. เป็นผู้ที่เคยทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย หรือมีบิดาหรือมารดาเป็นผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย โดยมีหนังสือรับรองจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เป็นประโยชน์นั้น และนักเรียนนักศึกษาผู้นั้นจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี

๖. เป็นผู้ที่ไม่สามารถส่งกลับประเทศต้นทางซึ่งบิดาและหรือมารดามีสัญชาติหรือมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ โดยมีหนังสือปฏิเสธความเป็นคนสัญชาติของประเทศที่บิดาและหรือมารดามีสัญชาติจากสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล หรือหน่วยงานของรัฐที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นซึ่งปฏิบัติงานด้านกงสุลของประเทศนั้น หรือมีข้อเท็จจริงที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผู้นั้นเป็นคนไร้รัฐไร้สัญชาติ

(๓) กลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติ บุคคลต่างด้าวที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร และออกบัตรประจำตัวเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงตนจำนวน ๙๙,๙๓๘ ราย สามารถจำแนกบุคคลกลุ่มนี้ได้ ดังนี้

- กลุ่มที่อ้างว่าเป็นคนไทยแต่ไม่สามารถหาหลักฐานมาพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลได้ หากสามารถหาพยานหลักฐานมายืนยันและพิสูจน์ตัวบุคคลได้ในภายหลังว่าเป็นคนไทย สามารถแจ้งเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านได้ตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร
- กลุ่มที่อ้างว่าเป็นชนกลุ่มน้อยที่ตกหล่นจากการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติ หากพิสูจน์ได้ว่าเป็นชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ที่ตกหล่น และไม่ได้เกิดในราชอาณาจักรสามารถใช้สิทธิต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกับกับชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ รวมทั้งสามารถขอมิใบถิ่นที่อยู่ถาวรได้
- กลุ่มไร้รัฐไร้สัญชาติที่พิสูจน์ไม่ได้ว่าเป็นคนไทย หรือชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์เดิม ที่ตกหล่นจากการสำรวจ หากได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและมีบัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนเป็นเวลา ๕ ปี จะได้รับสิทธิให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔)

ผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคล
ตารางที่ ๔ ผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคล

ประเภทการอนุมัติให้สัญชาติไทย	ก่อนมติ ครม. ๗ ธ.ค. ๒๕๕๙ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - พ.ศ. ๒๕๕๙)	ตั้งแต่มติ ครม. ๗ ธ.ค. ๒๕๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ก.ย. ๒๕๖๖)	รวมทั้งตั้งแต่ต้น (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ก.ย. ๒๕๖๖)
ชาวไทยภูเขาได้สัญชาติไทย (ร.๔๓)	๑๐๖,๓๔๖	๔๐๗	๑๐๖,๗๕๓
คืนสัญชาติให้คนถูกถอนสัญชาติตาม ปว.๓๓๗ (ม.๒๓)	๔๘,๑๙๙	๘,๙๒๒	๕๗,๑๒๑
ให้สัญชาติบุตรคนต่างด้าวที่เกิดในไทย (๗ ทวิ ว.๒)	๘๙,๒๖๕	๔๐,๙๔๐	๑๓๐,๒๐๕
คืนสัญชาติไทยให้แก่คนไทยพลัดถิ่น	๖,๓๕๙	๖,๘๗๔	๑๓,๒๓๓
รวมทั้งสิ้น	๒๕๐,๑๖๙	๕๗,๑๔๓	๓๐๗,๓๑๒

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ได้รับสัญชาติไทยไปแล้ว จำนวน ๓๐๗,๓๑๒ ราย เฉพาะปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ได้รับสัญชาติไทยไปแล้ว จำนวน ๕๗,๑๔๓ ราย

ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินภารกิจ/แนวทางแก้ไข
ตารางที่ ๕ ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินภารกิจ/แนวทางแก้ไข

ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
๑. ด้านเจ้าของรายการ - ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ /ไม่สามารถติดต่อได้ - หลักฐานการเกิดไม่ชัดเจน - มีรายการบุคคลซ้ำซ้อนมากกว่า ๑ รายการ - ไม่มีหลักฐานการเกิด	๑. จัดตั้งคลินิกกฎหมายสัญชาติทาง https://www.bora.dopa.go.th/nationclinic และมีระบบ Call Center ๑๕๔๘ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการขอสัญชาติ รวมทั้งรับเรื่องร้องเรียน และตอบข้อซักถามเกี่ยวกับการขอสัญชาติให้กับประชาชน

ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีพยานยืนยันพิสูจน์สถานที่เกิด หรือตัวบุคคล - เอกสารหลักฐานของผู้ขอหรือของบิดา/มารดาขัดแย้งกัน 	<p>๒. สนับสนุนงบประมาณตามโครงการตรวจสอบสารพันธุกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของคนไทยที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎรเป็นค่าใช้จ่ายในการพิสูจน์สารพันธุกรรม (DNA) เพื่อนำมาเป็นหลักฐานพิสูจน์ยืนยันสถานะบุคคลตามคุณสมบัติของกฎหมายสามารถดำเนินการได้ปีละประมาณ ๘๐๐-๑,๐๐๐ คู่</p>
<p>๒. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงานบ่อยครั้ง ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง และขาดความเชี่ยวชาญ 	<p>๑. สร้างความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านสัญชาติ โดยจัดอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี</p> <p>๒. จัดตั้ง Group Line ผู้ปฏิบัติงานด้านสัญชาติและสถานะบุคคลเพื่อตอบปัญหาให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน</p> <p>๓. สนับสนุนงบประมาณในการจ้างลูกจ้างเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานส่วนกลาง ๑๔ คน และส่วนภูมิภาค จำนวน ๒๐๙ คน รวมทั้งสิ้น ๒๒๓ คน</p>
<p>๓. ด้านการบริหารจัดการอยู่ในบางพื้นที่ชายแดน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ต้องให้บริการทั้งงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนสำหรับคนไทย ควบคู่กับการให้บริการงานทะเบียนบัตรและสัญชาติแก่ชนกลุ่มน้อย</p>	<p>๑. นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน โดยพัฒนาระบบสำหรับช่วยวิเคราะห์คุณสมบัติในเบื้องต้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของในการรับยื่นคำขอสัญชาติไทยกรณีต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาให้มีการรับคำร้องขอมีสัญชาติไทยทุกประเภทผ่านระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยเริ่มใช้งานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นมา</p> <p>๒. พัฒนาระบบการตรวจสอบสถานะของคำร้องว่าอยู่ในขั้นตอนใดเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ด้วยตนเอง ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักบริหารการทะเบียน (e-tracking)</p> <p>๓. จัดชุดปฏิบัติการลงพื้นที่สนับสนุนการรับคำร้องในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลและมีกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก เช่น พื้นที่อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง เป็นต้น</p> <p>๔. บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรภาคเอกชน หรือกลุ่มเครือข่ายภาคประชาชน โดยการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนงาน</p>

ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
	สัญชาติและสถานะบุคคล เช่น การบูรณาการร่วมกับสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กลุ่มภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ลงพื้นที่หมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอกุระบุรี จังหวัดพังงา เพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ชาวมอแกน เป็นต้น

การขอรับการสนับสนุนเพื่อขับเคลื่อนภารกิจ

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดจ้างลูกจ้างเหมาบริการเพื่อเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการรับคำร้องขอแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ให้แก่พื้นที่ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนมากเพิ่มขึ้นจากเดิม อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพช่วยเร่งรัดการแก้ไขปัญหาให้แก่บุคคลกลุ่มเป้าหมายให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๓.๓ ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุข

๓.๓.๑ ประเด็นที่ ๑ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประเด็น การแก้ไขปัญหาในการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยการพัฒนาเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เพื่อให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ รวมถึงปัญหาอุปสรรค ข้อมูลด้านงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ทางใต้ของไทย (ชาวเล) และเด็กชาวไทยภูเขา

ปัญหาและอุปสรรค

๑. กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการให้สิทธิขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขแก่กลุ่มบุคคลตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการให้สิทธิ (คืนสิทธิ) ขึ้นพื้นฐานด้านสาธารณสุข ที่ผ่านการพิสูจน์ตัวตนและจัดทำทะเบียนประวัติ โดยได้รับการจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลักจากกระทรวงมหาดไทยเรียบร้อยแล้ว จึงไม่สามารถดำเนินการให้สิทธิขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขแก่กลุ่ม บุคคลนอกเหนือจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการได้ ซึ่งหากเด็กนักเรียนรหัส G เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ทางใต้ของไทย (ชาวเล) และเด็กชาวไทยภูเขา ได้รับการจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลักจากกระทรวงมหาดไทยเรียบร้อยแล้ว ก็พึงได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขตามที่มติดคณะรัฐมนตรีรับรองไว้

๒. โรงพยาบาลได้ให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่กลุ่มบุคคลทุกกลุ่มรวมถึงบุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์สถานะบุคคลจากกระทรวงมหาดไทย ซึ่งอาจส่งผลต่อการเข้าถึงสิทธิด้านหลักประกันสุขภาพเนื่องจากไม่มีกองทุนใดรองรับ โรงพยาบาลที่ให้บริการดังกล่าวต้องแบกรับภาระ ค่าใช้จ่ายโดยไม่สามารถเบิกชดเชยค่าบริการทางการแพทย์จากแหล่งงบประมาณใดหรือกองทุนใดได้ กระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้รวบรวมข้อมูลจำนวนคำรักษาพยาบาลที่เรียกเก็บไม่ได้ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ -๒๕๖๒ จากโรงพยาบาลสังกัด ๖ หน่วยงานคือ ๑) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ๒) กรมการแพทย์ ๓) กรมควบคุมโรค ๔) กรมสุขภาพจิต ๕) สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ๖) สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร รวมเป็น

จำนวนเงิน ๓๙,๔๘๔,๙๐๖.๘๔ บาท โดยได้ทำหนังสือถึงสำนักงบประมาณ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับเป็นค่ารักษาพยาบาลที่เรียกเก็บไม่ได้ในการให้บริการด้านสาธารณสุขกับกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชดเชยให้แก่โรงพยาบาลที่ได้ให้บริการไปก่อนแล้วและได้รับการชี้แจงจากสำนักงบประมาณโดยมีความสำคัญว่า “ไม่มีบทบัญญัติใดอนุญาตให้จัดสรรงบประมาณเพื่อไปชดใช้คืนเงินนอกงบประมาณที่ใช้จ่ายไปแล้วได้ ประกอบกับมิใช่กลุ่มบุคคลที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ ดังนั้นจึงไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้” และโรงพยาบาลก็ยังให้บริการแก่บุคคลที่ไม่มีสิทธิด้านการรักษาพยาบาลมาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

๑. ขอความอนุเคราะห์สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ พิจารณากำหนดยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของปัญหา ณ ปัจจุบัน ให้ครอบคลุมกลุ่มบุคคลทุกกลุ่ม รวมถึงกลุ่มบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในหลักการให้สามารถเข้าถึงสิทธิสวัสดิการของรัฐรวมถึงสิทธิขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขได้ตามสมควรโดยกระทรวงสาธารณสุขพร้อมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. ขอความอนุเคราะห์คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาจัดหาแหล่งงบประมาณด้านการรักษาพยาบาลให้แก่กลุ่มเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่ยังไม่ได้รับการจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลักจากกระทรวงมหาดไทย เทียบเคียงกับแนวทางการขอรับการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาให้แก่กลุ่มเด็กนักเรียนรหัส G ของกระทรวงศึกษาธิการ

๓.๓.๒ ประเด็นที่ ๒ ข้อมูลเพิ่มเติมจากกองเศรษฐกิจสุขภาพและหลักประกันสุขภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๑. มติ ครม.ที่เกี่ยวข้อง

- ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓
กลุ่มที่ ครม. รับรองสถานะให้อาศัยอยู่ถาวร, กลุ่มที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวเพื่อรอกระบวนการแก้ปัญหา
- ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘
กลุ่มที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวเพื่อการรอกระบวนการแก้ปัญหา ชนกลุ่มน้อย บุตรชนกลุ่มน้อย เพิ่มเติม
- ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓
กลุ่มคนดั้งเดิมที่ไม่มีสัญชาติไทย แต่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร
- ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓
กลุ่มเด็กและบุคคลที่เรียนอยู่ในสถานศึกษาครั้งที่ ๑
- ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
กลุ่มบุคคลที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติตามมาตรา ๑๙/๒ และมาตรา ๓๘ วรรคสอง ได้รับสิทธิด้านการรักษาพยาบาล

- ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔
กลุ่มเด็กและบุคคลที่เรียนอยู่ในสถานศึกษา ครั้งที่ ๒

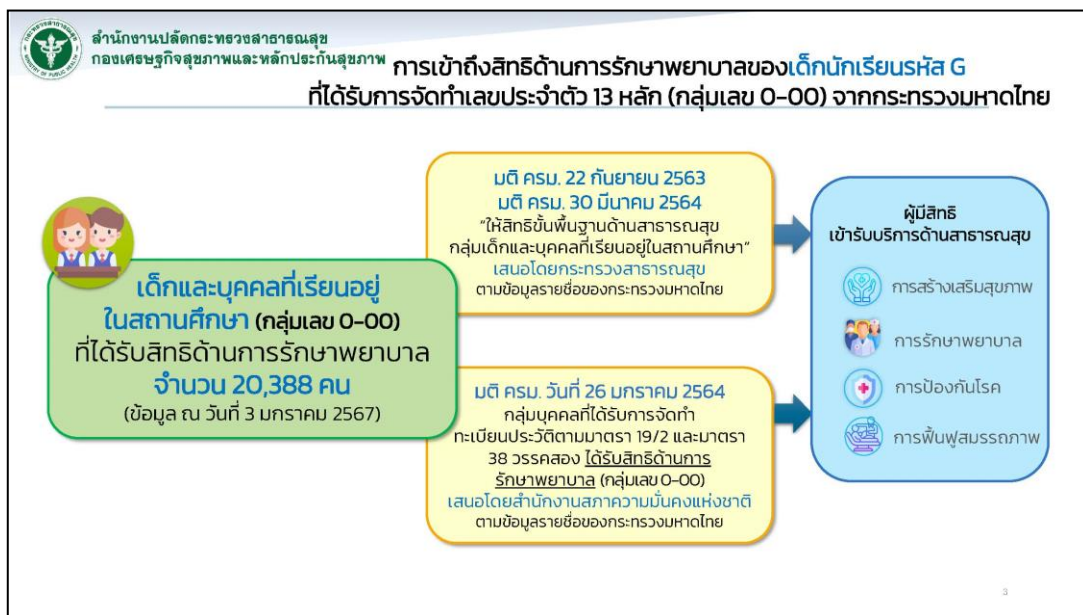
๒. การเข้าถึงสิทธิด้านการรักษาพยาบาลของเด็กนักเรียนรหัส G ที่ได้รับการจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลัก (กลุ่มเลข ๐-๐๐) จากกระทรวงมหาดไทย

๒.๑ เด็กและบุคคลที่เรียนอยู่ในสถานศึกษา (กลุ่ม ๐ - ๐๐) ที่ได้รับสิทธิด้านการรักษาพยาบาลจำนวน ๒๐,๓๘๘ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๗)

๒.๒ มติ ครม. ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓ และ มติ ครม. ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ เด็กและบุคคลตามข้อ ๒.๑ จะได้รับ “สิทธิขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขของกลุ่มเด็กและบุคคลที่เรียนอยู่ในสถานศึกษา” เสนอโดยกระทรวงสาธารณสุข ตามข้อมูลรายชื่อของกระทรวงมหาดไทย

๒.๓ มติ ครม. วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ กลุ่มบุคคลที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติตามมาตรา ๑๙/๒ และมาตรา ๓๘ วรรคสอง ได้รับสิทธิด้านการรักษาพยาบาล (กลุ่มเลข ๐ - ๐๐) เสนอโดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ตามข้อมูลรายชื่อของกระทรวงมหาดไทย

๒.๔ บุคคลตามข้อ ๒.๒-๒.๓ จะมีสิทธิเข้ารับบริการด้านสาธารณสุข ๔ ประเภท คือ การเสริมสร้างสุขภาพ การรักษาพยาบาล, การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสมรรถภาพ



ภาพที่ ๓ การเข้าถึงสิทธิด้านการรักษาพยาบาลของเด็กนักเรียนรหัส G ที่ได้รับการจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลัก (กลุ่มเลข ๐ - ๐๐) จากกระทรวงมหาดไทย

ที่มา : สำนักบูรณาการกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๓. แนวทางการลงทะเบียนสิทธิด้านการรักษาพยาบาล ขั้นตอนที่ ๑

- กระทรวงมหาดไทยนำส่งข้อมูลรายชื่อบุคคลตาม มติ ครม. ที่ได้รับการจัดทำเลข ๑๓ หลัก ให้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

- กองทุนประกันสุขภาพ (สำหรับบุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ)
 - ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของข้อมูล
 - ตรวจสอบสิทธิซ้ำซ้อน
 - ขึ้นทะเบียนสิทธิในกองทุนฯ

ขั้นตอนที่ ๒

- บุคคลตามมติ ครม. ยื่นเอกสารหลักฐานกับโรงพยาบาลที่รับลงทะเบียน เช่น
 - รพ. สังกัด สป.สธ. ทั่วประเทศ
 - รพ. สังกัด กรมการแพทย์ใน กทม. ได้แก่ รพ. นพรัตนราชธานี รพ. ราชวิถี รพ. เลิดสิน
 - รพ. สังกัดสำนักงานการแพทย์ กทม. คือ รพ.ราชพิพัฒน์
- กองทุนประกันสุขภาพ (สำหรับบุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ)
 - ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐาน
 - ขึ้นทะเบียนสิทธิในกองทุนฯ

ขั้นตอนที่ ๓

เมื่อลงทะเบียนรับสิทธิได้เรียบร้อยแล้ว บุคคลนั้นจะมีสิทธิเข้ารับบริการด้านสาธารณสุข ๔ ประเภท คือ การเสริมสร้างสุขภาพ การรักษาพยาบาล การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสมรรถภาพ

๓.๔ ข้อมูลจากสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๔.๑ ประเด็นที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เพื่อให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน

๑. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้จัดการประชุมส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือการเร่งรัดแก้ไขปัญหาความไร้รัฐของนักเรียนนักศึกษาที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G (รหัส G)

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. โดยมีนายฉัตรชัย บางชวด รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นประธานการประชุมฯ มีความเป็นมา และผลการประชุม ดังนี้

๒. ความเป็นมา

๒.๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้จัดการประชุมสมัชชาสิทธิมนุษยชนเมื่อวันที่ ๑ - ๒ กันยายน ๒๕๖๕ โดยมีข้อพิจารณาในประเด็นปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติในประเทศไทย โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนและนักศึกษารหัส G ซึ่ง กสม. ได้ติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่ายังมีนักเรียนและนักศึกษารหัส G ที่ยังประสบปัญหาความไร้รัฐไร้สัญชาติอีกมาก

๒.๒ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (สลง.) ได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรียังพิจารณาแล้ว มีปัญหามอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย (มท.) และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

รวมกันเป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณานำข้อเสนอแนะของ กสม. ไปพิจารณา พร้อมทั้งรายงานความคืบหน้าให้นายกรัฐมนตรีทราบต่อไป

๓. ผลการประชุม

๓.๑ ข้อเท็จจริง

๓.๑.๑ ประเทศไทยมีนโยบายจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และเปิดกว้างให้ทุกคนเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่

๓.๑.๒ จากข้อมูลกรมการปกครอง (ปก.) พบว่าจำนวนนักเรียนและนักศึกษารหัส G เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีจำนวน ๙๒,๙๐ คน ปก. ได้จัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลักแล้ว จำนวน ๓,๒๐๐ คน มีผู้ขาดคุณสมบัติไม่สามารถจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลักได้จำนวน ๒,๗๓๓ คน (เป็นเด็กนักเรียนที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยหรือกลุ่มนักเรียนไป - กลับ) และกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในสถานศึกษาหรือไม่มีตัวตนจำนวน ๒,๑๗๗ คน

๓.๑.๓ ปัจจุบันพบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีเด็กนักเรียนและนักศึกษารหัส G จำนวน ๑๑๒,๘๔๑ คน ได้รับการกำหนดเลขประจำตัว ๑๓ หลักแล้ว จำนวน ๑๙,๖๖๓ คน มีผู้ขาดคุณสมบัติไม่สามารถจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลักได้จำนวน ๔,๕๐๖ คน (เป็นเด็กนักเรียนที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยหรือกลุ่มนักเรียนไป - กลับ) และกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในสถานศึกษาหรือไม่มีตัวตนจำนวน ๖,๙๙๐ คน โดยคิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของการดำเนินการทั้งหมด

๓.๑.๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ได้มีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนมติสมัชชาสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประเด็นสถานะบุคคลเสนอให้มีการแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนรหัส G ดังนี้

๑) ให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติติดตามและเร่งรัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาจัดทำข้อมูลทะเบียนราษฎร และกำหนดเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ให้เด็กรหัส G ที่มีอยู่ในระบบทั้งหมด

๒) ให้กระทรวงมหาดไทย รวบรวมข้อมูลเด็กรหัส G ให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม และกำหนดระยะเวลาการดำเนินการให้ชัดเจนตามแนวทางที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ รวมถึงพิจารณาพร้อมกับแนวทางปฏิบัติในการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนของกรมการปกครองด้วย

๓) กำหนดให้การแก้ไขปัญหาเด็กรหัส G เป็นภารกิจหลักและเร่งด่วน ที่ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณ และบุคลากรให้เพียงพอ และเหมาะสมกับปริมาณกลุ่มเป้าหมายที่จะต้องดำเนินการในแต่ละพื้นที่

๔) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาเด็กรหัส G ที่ประสบผลสำเร็จและถอดบทเรียนเพื่อนำไปจัดทำเป็นคู่มือปฏิบัติงานรวมทั้งลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่

๕) ทบทวนหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขตามกฎหมาย ระเบียบ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลและความไร้รัฐของเด็กรหัส G เพื่อลดข้อจำกัดในการเข้าสู่กระบวนการพิจารณาได้รับสถานะทางทะเบียนราษฎร

๓.๒ ข้อคิดเห็นที่ประชุมฯ ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ให้มีการกำหนดเลขประจำตัว ๑๓ หลักแก่เด็กรหัส G ทั้งหมดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายของประเทศไทย อย่างไรก็ตามยังคงมีข้อจำกัด ที่ไม่สามารถจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ให้กับเด็กนักเรียนทุกคนได้ เนื่องจากขาดคุณสมบัติด้วยเหตุผล ที่แตกต่างกันออกไป อาทิ กลุ่มเด็กนักเรียนที่ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย กลุ่มบุตรผู้ติดตามแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้เกิดในไทย และกลุ่มเด็กนักเรียนที่ไม่สามารถติดตามตัวได้เนื่องจากย้ายที่อยู่ เสียชีวิต หรือกลับภูมิลำเนา อีกทั้งความซ้ำซ้อนทางทะเบียนของเด็กรหัส G เป็นปัญหาสำคัญต่อการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาผู้ไร้รัฐไร้สัญชาติจึงควรมีการสำรวจแยกแยะกลุ่มเป้าหมายให้เกิดความชัดเจนในเบื้องต้นก่อน โดยมีการพิจารณารายละเอียด ดังนี้

๓.๒.๑ พระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดให้จัดทำทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยและบุคคลที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทย เช่น ผู้ไร้รัฐไร้สัญชาติ คนไร้รากเหง้าซึ่งเป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาในไทยแต่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนและไม่มีจุดเกี่ยวข้องกับประเทศต้นทาง อย่างไรก็ตามกลุ่มนักเรียนรหัส G ที่เป็นปัญหา คือ กลุ่มเด็กที่ไม่มีภูมิลำเนาในประเทศไทยอาศัยอยู่ตามแนวชายแดนและเดินทางเข้ามาเรียนหนังสือ จึงไม่สามารถอนุญาตให้เด็กกลุ่มดังกล่าวอยู่ในทะเบียนราษฎร ทั้งนี้ในการดำเนินการระยะแรกสถานศึกษาควรตรวจสอบคุณสมบัติและที่มาของเด็กที่มาสมัครเข้ารับการศึกษเพื่อจำแนกเด็กรหัส G ที่สามารถกำหนดเลขประจำตัว ๑๓ หลักได้และเร่งรัดดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงโดยเร็วต่อไป

๓.๒.๒ กลุ่มเด็กรหัส G ที่เป็นบุตรแรงงานต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทยจะสามารถมีหลักฐานการรับแจ้งเกิดและมีการกำหนดเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เพื่อให้นำไปขอรับการกำหนดสัญชาติในประเทศต้นทาง จึงสามารถใช้เลขประจำตัวดังกล่าวในการอ้างอิงเพื่อเข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาได้ โดยไม่ต้องมีการกำหนดเลขรหัส G สถานศึกษาจึงควรใช้เลขประจำตัว ๑๓ หลักดังกล่าวเป็นหลักฐานการเข้าศึกษา ซึ่งจะช่วยจำนวนเด็กนักเรียนรหัส G ลงได้บางส่วน

๓.๒.๓ กรณีเด็กนักเรียนรหัส G ที่มีความซ้ำซ้อนทางทะเบียนของเด็กกลุ่มต่าง ๆ ตามที่ตรวจสอบพบว่ามีกำหนดเลขรหัส G ให้กับเด็กที่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักอยู่แล้ว เช่น บุตรแรงงานต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย เด็กผู้ไร้รัฐไร้สัญชาติที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติแล้วสภาพเช่นนี้ส่งผลให้มีเด็กรหัส G มากกว่าความเป็นจริง ทั้งนี้ในระยะต่อไปควรพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติในการกำหนดเด็กนักเรียนรหัส G แก่สถานศึกษาให้ถือปฏิบัติในลักษณะเดียวกันโดยควรมีการตรวจสอบคุณสมบัติของเด็กให้เกิดความชัดเจนก่อนกำหนดเด็กนักเรียนรหัส G ให้แก่เด็กและสถานศึกษาต้องจำหน่ายรายการของเด็กที่ได้รับการกำหนดเลขประจำตัวในภายหลังออกจากระบบภายในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อเร่งรัดการแก้ไขปัญหาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับกฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๓ มติที่ประชุม

๓.๓.๑ เห็นควรให้กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกระทรวงมหาดไทยเร่งรัดตรวจสอบและจำแนกเด็กรหัส G ที่สามารถขอรับการกำหนดเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ตามพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ รวมถึงจำหน่ายรายชื่อเด็กที่ได้รับการกำหนดเลขประจำตัวแล้วออกจากฐานข้อมูลเลขรหัส G เพื่อลดจำนวนเด็กนักเรียนรหัส G

๓.๓.๒ เห็นควรให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง (ปก.) ประสานสำนักทะเบียนอำเภอท้องที่เร่งรัดตรวจสอบรายชื่อและคุณสมบัติของบุคคลที่เข้าข่ายสามารถกำหนดเลขประจำตัว ๑๓ หลักได้ อาทิ กลุ่มเด็กบุตรชนกลุ่มน้อยที่อพยพเข้ามาและอาศัยอยู่มานาน กลุ่มบุตรแรงงานต่างด้าวที่เกิดในไทย กลุ่มเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติและกลุ่มคนไทยตกหล่นให้แล้วเสร็จโดยเร็วเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจำหน่ายเลขรหัส G ออกจากระบบได้

๓.๓.๓ กรณีเด็กนักเรียนรหัส G ที่ไม่สามารถขอรับการกำหนดเลขประจำตัวได้ตามกฎหมาย อาทิ กลุ่มเด็กรหัส G ที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย และบุตรผู้ติดตามแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้เกิดในประเทศไทย ให้คงเลขรหัส G ไว้ตามเดิมก่อนด้วยเหตุผลทางด้านมนุษยธรรม เพื่อให้เด็กกลุ่มดังกล่าวสามารถรับการศึกษาในประเทศไทยได้ แต่ให้มีการควบคุมกำกับดูแลไม่ให้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง

๓.๕ ข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๓.๕.๑ ประเด็นที่ ๑ หลักปฏิบัติสิทธิเด็กโยกย้ายถิ่นฐาน

๑. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เน้นหลักการว่าครอบครัวเป็นสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก และเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาได้อย่างเต็มที่ เด็กจึงควรเติบโตในสิ่งแวดล้อมของครอบครัว นอกจากนี้ ยังมีบทบัญญัติที่นำมาใช้กับเด็กโยกย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ ได้แก่

ข้อ ๑๐ (๒) กรณีเด็กที่ไม่ได้อยู่ร่วมกับบิดา มารดาในประเทศเดียวกัน มีสิทธิที่จะติดต่อหรือเดินทางเข้า - ออกนอกประเทศ ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ความสงบเรียบร้อย สาธารณสุข ศีลธรรม หรือสิทธิและเสรีภาพของประเทศนั้น ๆ

ข้อ ๑๙ เด็กควรได้รับการคุ้มครองจากความรุนแรง การถูกละเมิด และการละเลย

ข้อ ๒๘ (๓) เด็กมีสิทธิจะได้รับการศึกษา โดยกรณีเด็กต่างชาติเข้ามาศึกษาในประเทศไทย อาจให้มีการจัดทำความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา

๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้นำเจตนารมณ์ของการให้เด็กเติบโตในครอบครัวและได้รับการปกป้องคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มาบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน ตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

ดังนั้นสิทธิด้านการศึกษาก็ควรอยู่บนพื้นฐานของการได้เติบโตในสภาพแวดล้อม ของครอบครัว การมีผู้ดูแลหลัก และมีความปลอดภัยเป็นสำคัญ

๓. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีภารกิจการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยมียุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (ครม. เห็นชอบเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐) ขยายระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ เป็นยุทธศาสตร์ฉบับแรกที่ได้นำเนื้อหาของคำแนะนำทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ ฉบับที่ ๑๓ ว่าด้วยการปกป้องคุ้มครองเด็กจากความรุนแรงทุกรูปแบบ มาพัฒนาเป็นยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กฉบับแรกของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การสร้างความร่วมมือและกลไกการประสานงานระหว่างประเทศในการปกป้องคุ้มครองเด็กให้ความสำคัญกับกลุ่มเด็กที่ยังไม่มีกรอบกฎหมายและแผนงานรองรับในการให้ความคุ้มครอง รวมถึงเด็กที่อยู่ในสถานการณ์โยกย้ายถิ่นฐานทั้งแบบปกติและไม่ปกติ จนนำไปสู่การพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐองค์กรเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ และความพยายามการจัดทำความร่วมมือทวิภาคีกับประเทศต้นทาง (เมียนมา และกัมพูชา)

๔. ร่างแผนปฏิบัติการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ -๒๕๗๐ เป็นนโยบายฉบับต่อเนื่องจากยุทธศาสตร์ฉบับแรก โดยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนให้ครอบครัวและชุมชน ส่งเสริมให้เด็กมีความเป็นอยู่ที่ดีผ่านงานเชิงป้องกัน เพื่อขจัดความยากจนหลากหลายมิติ (รายได้ สุขภาพ การศึกษา สวัสดิภาพเด็ก และมาตรฐานความเป็นอยู่) โดยผนวกกลุ่มเด็กต่างชาติ ไว้ในระบบงานคุ้มครองเด็ก สอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กในบริบทโยกย้ายถิ่นฐาน ทั้งนี้ ร่างแผนปฏิบัติการคุ้มครองเด็กอยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

๓.๕.๒ ประเด็นที่ ๒ นโยบายการดำเนินการในกรณีเด็กต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศ เพียงลำพัง เด็กต่างชาติที่ถูกทอดทิ้ง/กำพร้า (การดูแล การพัฒนาสถานะ)

นโยบายกรณีการคุ้มครองเด็กต่างชาติ ดำเนินการภายใต้กลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ ดังนี้

๑. กลไกในรูปแบบคณะกรรมการ ได้แก่ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและมาตรการ รวมถึงคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กทุกคนในพื้นที่ความรับผิดชอบ รวมถึงบางพื้นที่ที่มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการคุ้มครองเด็กระดับอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ชุมชน) ตัวอย่างเช่น คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดตากและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ออกมาตรการการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเคลื่อนย้ายและเด็กในสถานรองรับ เพื่อใช้บริหารสถานการณ์และทำงานด้านการคุ้มครองเด็กข้ามพรมแดน ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่และประเทศเมียนมา

๒. การปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กโยกย้ายถิ่นฐาน ใช้แนวทางการบริหารจัดการรายกรณีสำหรับเด็กโยกย้ายถิ่นฐาน (Case Management) ที่ต้องมีการพิจารณา ๓ ประเด็นหลัก คือ (๑) การประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็กและผู้บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเข้าเมือง (๒) การจัดบริการที่มีเป้าหมายให้เกิดการหาทางออกอย่างยั่งยืน อันสืบเนื่องจาก

การพลัดถิ่น และ (๓) การดำเนินการเพื่อขจัดข้อจำกัดอันเกิดจากสถานะทางกฎหมายของเด็กโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อให้เข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในกระบวนการคุ้มครองเด็ก เป้าหมายหลักของการจัดการรายกรณี มุ่งเน้นไปที่การสร้างความปลอดภัยความมั่นคง ความยั่งยืน และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก

๓. กลไกการทำงานคุ้มครองเด็กโยกย้ายถิ่นฐาน จะมีพนักงานเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการรายกรณีและคณะทำงานสหวิชาชีพ ทำงานร่วมกันตามกระบวนการจัดการรายกรณี ๖ ขั้นตอน ได้แก่ (๑) รับแจ้งเหตุและเข้าถึงเด็ก (๒) การรวบรวมข้อเท็จจริงและการประเมินความต้องการ โดยมีการจำแนกคัดกรองเด็ก (๓) การจัดทำแผนการให้บริการ (๔) การจัดบริการตามแผนและการติดตาม (๕) การคืนสู่สังคม และ (๖) การยุติการให้บริการ

สำหรับการติดตามหาครอบครัวและการประเมินครอบครัวเด็กโยกย้ายถิ่นฐานที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานภาครัฐ ในระหว่างกระบวนการให้ความช่วยเหลือรายกรณี จะมีการรวบรวมข้อเท็จจริงเบื้องต้นและประสานงานกับหน่วยงานประเทศต้นทาง โดยให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของเด็ก รูปแบบการคืนเด็กสู่ครอบครัว หรือคืนสู่สังคม อาจแบ่งเป็น

- กรณีเด็กโยกย้ายถิ่นฐานเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ให้ใช้ความร่วมมือระหว่างรัฐต่อรัฐในการคุ้มครองและส่งกลับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

- กรณีเด็กโยกย้ายถิ่นฐานเข้าข่ายผู้ลี้ภัยหรือผู้แสวงหาที่พักพิง ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการคัดกรองคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ พ.ศ. ๒๕๖๒ และประสานงานองค์การข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติเพื่อดำเนินการตามกระบวนการส่งกลับผู้ลี้ภัย และการไปประเทศที่สาม

- กรณีอื่น ๆ ให้ใช้ MOU-ATD (The Memorandum of Understanding on The Determination of Measures and Approaches Alternative to Detention of Children in Immigration Detention Centers) หรือบันทึกความเข้าใจเรื่องการกำหนดมาตรการและแนวทางแทนการกักตัวเด็กไว้ในสถานกักตัวคนต่างด้าวเพื่อรอการส่งกลับ และความร่วมมือระหว่างรัฐต่อรัฐในการคุ้มครองการส่งกลับโดยสมัครใจ คำนึงถึงหลักความปลอดภัยและได้รับการพัฒนาของเด็ก

๔. กองทุนคุ้มครองเด็ก ให้ความช่วยเหลือเด็กทั้งเด็กไทย และเด็กต่างชาติโดยไม่ได้คำนึงถึงสถานการณ์เข้าเมืองของเด็กหรือผู้ปกครอง สามารถสงเคราะห์เด็กและครอบครัวที่มีปัญหาความเดือดร้อนและที่ได้รับผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของเด็กโดยตรง เช่น ค่ารักษาพยาบาล และอื่น ๆ ครั้งละไม่เกิน ๕,๐๐๐บาท/ครอบครัว และค่าพาหนะเดินทางไปรักษาพยาบาล ครั้งละไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท/เด็กหนึ่งคน กรณีเป็นเด็กพิการ ให้ความช่วยเหลืออุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาความพิการตามที่จ่ายจริงไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท/อุปกรณ์แต่ละประเภท รวมถึงการตรวจสอบสารพันธุกรรม DNA ค่าใช้จ่ายในการตรวจ พิสูจน์สารพันธุกรรม DNA เพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสถานะบุคคลของเด็กซึ่งได้ใช้วิธีการอื่นแล้วไม่ได้ผลโดยให้ใช้จ่ายตามอัตราที่กำหนดโดยโรงพยาบาลของรัฐ ตามประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนคุ้มครองเด็กเรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดวงเงินและรายการที่ให้การสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็ก

๕. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน ๑๓๐๐ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง กรณีพบเห็นเด็กพึงได้รับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือโทรแจ้งบ้านพักเด็กและครอบครัว และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้โดยตรงทั่วประเทศ และอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบการแจ้งเหตุ (APP คุ้มครองเด็ก) สองภาษา (ไทยและอังกฤษ)

๖. การจัดบริการด้านสวัสดิการ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.๒๕๔๖

๖.๑ บ้านพักเด็กและครอบครัว ๗๗ แห่ง ทำหน้าที่เป็นสถานแรกรับ โดยจัดบริการด้านสถานที่ที่ปลอดภัยและจัดบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเด็กและครอบครัว และการดำเนินการขั้นพื้นฐานเช่น การแจ้งเกิดเด็ก สำหรับเด็กที่เกิดในประเทศไทย ตรวจสอบสุขภาพร่างกายและจิตใจ จัดบริการด้านการศึกษาการจัดกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูเด็กและครอบครัว วางแผนร่วมกันโดยประชุมทีมสหวิชาชีพในการสืบค้นข้อเท็จจริงประเมินความต้องการและกำหนดแนวทางการให้การคุ้มครองและเตรียมความพร้อมเด็กและครอบครัวก่อนการส่งกลับและการคืนสู่ครอบครัว ทั้งนี้ ระหว่างปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ ได้ให้การดูแลเด็กและมารดาต่างชาติ จำนวน ๑,๕๓๔ ราย (ข้อมูลเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๖)

๖.๒ สถานสงเคราะห์เด็กของรัฐ จำนวน ๓๐ แห่ง ทำหน้าที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก ที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ มีการจัดบริการขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษา การเข้าถึงบริการสุขภาพโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมวางแผนการดูแลทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการวางแผนส่งเด็กกลับประเทศต้นทาง การประสานกับสถานทูตและประเทศต้นทางในการส่งเด็กกลับคืนสู่ประเทศต้นทาง ในกรณีที่ไม่สามารถติดตามผู้ปกครองได้ ดำเนินการส่งเด็กเข้าสู่รูปแบบการเลี้ยงดูทดแทนหรือดำเนินการเพื่อให้เด็กได้เป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมาย ทั้งนี้เด็กที่อยู่ในการดูแลของสถานสงเคราะห์ที่ดำเนินการขอพิสูจน์สัญชาติไทย จำนวน ๒๑๔ คน ได้รับสัญชาติไทยแล้ว จำนวน ๙ คน อยู่ระหว่างดำเนินการ ๒๐๕ คน (ข้อมูลเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๖) โดยเด็กจะได้รับการดูแลด้านสิทธิต่าง ๆ ดังนี้

- สิทธิจดทะเบียนเกิด : กรณีของเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสา ถูกทอดทิ้ง มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรฯ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ที่ได้บัญญัติสอดคล้องกัน โดยในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรฯ กำหนดให้เมื่อ พม. ได้รับตัวเด็กไว้แล้ว จะต้องแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนออกใบรับแจ้ง (ท.ร.๑๐๐)

- สิทธิในการพัฒนาสถานะบุคคล กรณีที่ไม่สามารถติดตามบิดา/มารดาหรือญาติของเด็กได้เด็กจะอยู่ในการดูแลของสถานสงเคราะห์ และสามารถพัฒนาสถานะบุคคล (ขอสัญชาติไทย) ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และมาตรา ๑๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการสั่งให้คนที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป และการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

- สิทธิในการศึกษา โดยเด็กทุกคนได้รับการศึกษาในโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะ ด้านอื่น ๆ รวมถึงกิจกรรมนันทนาการและวัฒนธรรม

- สิทธิในการมีผู้ปกครองตามกฎหมาย : กรณีที่ไม่สามารถติดตามบิดา/มารดาหรือญาติของเด็กได้ เด็กจะเข้าสู่กระบวนการรับเป็นบุตรบุญธรรม ตามพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒

๗. การจัดให้มีล่ามคุ้มครองเด็ก จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมล่ามแปลภาษาเพื่อการคุ้มครองเด็กโดยความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวข้อในการอบรมประกอบด้วย ๗ หัวข้อวิชา คือ ๑) การคุ้มครองเด็กและกฎหมาย

ที่เกี่ยวข้อง ๒) ลักษณะเฉพาะของการทำงาน กับเด็ก ๓) หลักการปฏิบัติงานล่าม ๔) ศัพท์เฉพาะในการทำงาน ๕) การสัมภาษณ์เด็ก ๖) การปฏิบัติงานล่ามในสถานการณ์ต่างๆ และ ๗) การดูแลตนเองจากผลกระทบทางจิตใจ ซึ่งผู้ที่ผ่านการอบรมจะได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในฐานข้อมูลสารสนเทศล่าม (องค์ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ล่ามสำหรับเด็กกลุ่มเปราะบางรายชื่อและรายละเอียดการติดต่อล่ามสำหรับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ และผู้ปฏิบัติงาน ค้นหาเพื่อใช้ในการช่วยเหลือเด็กและครอบครัว)

๓.๕.๓ ประเด็นที่ ๓ ข้อเสนอแนะการส่งเสริมสิทธิเด็กด้านการศึกษา

๑. สิทธิทางการศึกษาของเด็ก ควรดำเนินการให้ถูกต้องอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การทำข้อตกลงกับประเทศเมียนมา เพื่อจัดระบบการเข้าเมืองของเด็กที่ต้องการมารับการศึกษาในประเทศไทย

๒. การศึกษาของเด็กไม่ควรทำให้เด็กขาดผู้ดูแลหลัก และเด็กควรได้เติบโตในสภาพแวดล้อมของครอบครัว และมีความปลอดภัยในชีวิต บิดามารดาถือเป็นผู้ปกครองสำคัญซึ่งมีหน้าที่ในการอุปการะเลี้ยงดูและปกป้องให้เด็กปลอดภัยจากภัยอันตรายต่าง ๆ โดยหากเกิดกรณีเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยง หรือถูกละเมิด ต้องมีบิดา มารดา ดูแลความปลอดภัยของเด็ก หากบิดา มารดาอยู่ในประเทศต้นทาง ระยะทางที่ห่างจากถิ่นเดิมทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถมาเยี่ยมเด็กได้ ส่งผลต่อความสัมพันธ์ของเด็กและครอบครัว ดังนั้นเด็กควรได้รับการศึกษาโดยคำนึงถึงจุดเกาะเกี่ยวของเด็กกับครอบครัว เพื่อความปลอดภัย และคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของเด็ก

๓. เด็กควรเข้ารับการศึกษผ่านกระบวนการที่สอดคล้องกฎหมาย เช่น การประทับตราผ่านแดนชั่วคราว เพราะกระบวนการที่ไม่สอดคล้องกฎหมาย มีความเปราะบางและความเสี่ยงที่เด็กจะถูกละเมิด หรือแสวงหาผลประโยชน์ได้

๓.๖ ข้อมูลจากการศึกษาดูงานของคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กและปัญหาการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่สัญชาติไทย เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ณ จังหวัดเชียงใหม่

คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร นำโดยนายโสภณ ซารัมย์ ประธานคณะกรรมการ พร้อมด้วยคณะ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง นายเทอดชาติ ชัยพงษ์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง นายปารมี ไวจงเจริญ กรรมการ และที่ปรึกษาคณะกรรมการ นายอนันต์ ปรีดาสุทธิจิตต์ กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ ว่าที่ร้อยตรีหญิง อรพรรณ จันทาเรือง กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ นายสุฤษดิ์ บุตรเนียร เลขาธิการคณะกรรมการ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ โดยมีนายเรืองยศ ปันศิริ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะให้การต้อนรับ

๓.๖.๑ ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านอรุโณทัย ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่



ภาพที่ ๔ ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านอรุโณทัย

คณะกรรมการการศึกษา ที่ปรึกษา นักวิชาการ ผู้นำชุมชน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับฟังบรรยายสรุปการดำเนินการจัดการศึกษาและประชุมหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กและปัญหาการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยของโรงเรียนบ้านอรุโณทัย

โดยลำดับแรกนายวุฒิพงษ์ อุ่นอินตะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอรุโณทัย ได้กล่าวต้อนรับ และบรรยายข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน และปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยสรุปได้ดังนี้

โรงเรียนบ้านอรุโณทัย เดิมชื่อ โรงเรียนบ้านหนองอูก ตั้งอยู่เลขที่ ๓๖๕ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จัดตั้งโดยผู้อพยพชาวจีน เพื่อใช้ในการสอนภาษาจีน แก่กุลบุตรกุลธิดา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ กองอำนวยการพัฒนาสังคมและอาชีพ ผู้อพยพเชียงใหม่ ๔ ได้จัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนขึ้น ณ ที่เดียวกันและได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนบ้านอรุโณทัย เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๕ สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้รับโอนโรงเรียนบ้านอรุโณทัยเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอเชียงดาว สำนักงานการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ ๔๑ ไร่ ๓ งาน ๘๗ ตารางวา เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๖

ตารางที่ ๖ ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๖

ผู้บริหาร	๕ คน
ข้าราชการครู	๘๕ คน
พนักงานราชการ	๑ คน
นักการภารโรง	๑ คน
พี่เลี้ยงเด็กพิการ	๑ คน

ครูอัตราจ้าง	๗ คน
เจ้าหน้าที่ธุรการ	๑ คน
เจ้าหน้าที่ห้องพยาบาล	๑ คน
รวมทั้งสิ้น	๑๐๒ คน

จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๖
ตารางที่ ๗ จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๖

ชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนห้องเรียน
อนุบาล ๑	๘๙	๓
อนุบาล ๒	๑๔๙	๕
อนุบาล ๓	๑๔๗	๗
รวมระดับชั้นอนุบาล	๔๒๕	๑๕
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๓๒๑	๑๑
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๒๔๙	๙
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๒๗๘	๙
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๓๒๓	๑๐
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๓๐๐	๑๐
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๒๘๐	๙
รวมระดับประถมศึกษา	๑,๗๕๑	๕๗
รวมทั้งสิ้น	๒,๑๗๙	๗๒

นักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หรือชนเผ่า โดยร้อยละ ๘๐ เป็นชาวจีนยูนนานหรือจีนคะฉาน อีกร้อยละ ๒๐ ได้แก่ ลahu คะฉิ่น ไทใหญ่ ลีซอ และอาข่า นักเรียนที่เป็นชาวจีนส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในหมู่บ้านอรุณทัย ส่วนลาหู่ คะฉิ่น ไทใหญ่ มาจากหมู่บ้านหนองเขียว และลีซอ อาข่ามาจากหมู่บ้านรินหลวง การรับสมัครนักเรียนในแต่ละปีการศึกษามีทั้งนักเรียนปกติที่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักและนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรสำหรับนักเรียนที่ไม่มีเอกสารทางทะเบียนราษฎรทางโรงเรียนต้องนำข้อมูลนักเรียนที่รับมาจากการสมัครเรียน บันทึกลงในระบบ G - CODE เพื่อขอเลขขึ้นต้นด้วยตัว G นำมาลงทะเบียนข้อมูลนักเรียนในระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (DMC)

ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ ข้อมูลนักเรียนขึ้นต้นด้วยตัว G มีจำนวน ๑๒๙ คน เป็นนักเรียนชาย ๖๖ คน นักเรียนหญิง ๖๓ คน แบ่งออกเป็นนักเรียน ๕ ชั้น ได้แก่ จีนอิสระ ๑๐๕ คน ไทใหญ่ ๑๒ คน คะฉิ่น ๘ คน ลาหู่ ๒ คน และลีซอ ๒ คน

ในปีการศึกษา ๒๕๖๓ มีนักเรียนได้รับบัตรบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือบัตรขึ้นต้นด้วยเลข ๐ จำนวน ๒๙๔ คน ปีการศึกษา ๒๕๖๕ มีนักเรียนได้รับบัตรบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือบัตรขึ้นต้นด้วยเลข ๐ จำนวน ๑๐๔ คน และปีการศึกษา ๒๕๖๖ นักเรียนได้รับการชักประวัติจากฝ่ายทะเบียนอำเภอเชียงดาว จำนวน ๓๗ คน รอกการจัดทำทะเบียนประวัติ และรับบัตรในลำดับต่อไป

กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับนักเรียนที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร

P : Plan (วางแผน)

- ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการหรือวางแผนการดำเนินงานรับนักเรียนปกติและนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร

- ประสานงานครูสายชั้นอนุบาลและสายชั้น ป.๑ เพื่อวางแผนการดำเนินการรับนักเรียน

D : Do (ลงมือทำ)

- รับสมัครและคัดเลือกนักเรียน ตรวจสอบเอกสารของนักเรียนที่มาสมัครให้ครบถ้วน

- บันทึกข้อมูลของนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรลงในระบบ G - code ให้กับโรงเรียนเพื่อยืนยันตัวตนในสถานศึกษา และจัดเตรียมเอกสารในการทำทะเบียนประวัติ

- ฝ่ายทะเบียนอำเภอเชียงดาวส่งรายชื่อขึ้นต้นด้วยตัว G ให้กับโรงเรียนเพื่อยืนยันตัวตนในสถานศึกษา และจัดเตรียมเอกสารในการทำทะเบียนประวัติ

- ฝ่ายทะเบียนอำเภอเชียงดาวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคณะทำงานโรงเรียนบ้านอรุโณทัย ดำเนินการชักประวัตินักเรียนที่ขึ้นต้นด้วยตัว G เพื่อจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียน

- ฝ่ายทะเบียนอำเภอเชียงดาวจัดทำทะเบียนประวัติให้กับนักเรียนที่ขึ้นต้นด้วยตัว G และรับบัตรบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียน

C : Check (ตรวจสอบ)

- ตรวจสอบ และซักถามถึงปัญหาการดำเนินงานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สรุปผลการดำเนินงาน นำเสนอข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อพัฒนางานในปีการศึกษาต่อไป

A : Action (ปรับปรุง)

- ปรับปรุงและพัฒนาผลจากการดำเนินงาน รวบรวมปัญหาวิเคราะห์วางแผนเพื่อช่วยกันแก้ไข และนำไปใช้ในปีการศึกษาต่อไป เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับนักเรียนขึ้นต้นด้วยตัว G คือ ปัญหาเรื่องการสื่อสารทางโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการหมู่บ้าน และสถานักเรียนในการเป็นล่ามแปลและสื่อสาร ทั้งนี้โรงเรียนบ้านอรุโณทัยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓ ในการอำนวยความสะดวก ประสานงาน และงบประมาณในการดำเนินงานเกี่ยวกับนักเรียนที่ขึ้นต้นด้วยตัว G รวมถึงเทศบาลตำบลเมืองนะ ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และองค์การแพลนอินเตอร์เนชั่น (ประเทศไทย) ในการสนับสนุนและประสานงานเกี่ยวกับนักเรียนขึ้นต้นด้วยตัว G

รายงานผลการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนปกป้องคุ้มครองเด็ก ของโรงเรียนบ้านอรุโณทัย ซึ่งได้จัดทำขึ้นตามแผนการทำงานขององค์กรเยาวชนบ้านคะฉิ่นในการพัฒนาชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ภายใต้การทำงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการปกป้องคุ้มครองเด็ก สิทธิเด็ก เยาวชนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ หรือองค์กรแพลนอินเตอร์เนชั่น (ประเทศไทย) โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณและความร่วมมือสนับสนุนให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มแกนนำเยาวชนบ้านใหม่สามัคคี และโรงเรียนบ้านอรุโณทัย ระยะเวลาตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๖ ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. กิจกรรมกีฬา ส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาค ระหว่างเพศและลดความรุนแรงทุกรูปแบบ
๒. บันทึกรายการโทรทัศน์ ช่อง Thai PBS เกี่ยวกับมาตรการปกป้องคุ้มครองเด็กในสถานศึกษา
๓. อบรมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อเรื่อง “กลไกการปกป้องคุ้มครองเด็ก” ให้แก่แกนนำนักเรียน และคณะครูโรงเรียนบ้านอรุโณทัย
๔. ประชุมสร้างมาตรการการปกป้องคุ้มครองเด็กโรงเรียนบ้านอรุโณทัยและเลือกตั้งคณะกรรมการ
๕. เปิดงานโรงเรียนปกป้องคุ้มครองเด็ก เพื่อณรงค์ประชาสัมพันธ์และประกาศให้โรงเรียนบ้านอรุโณทัยเป็นโรงเรียนปกป้องคุ้มครองเด็กอย่างเป็นทางการ และการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก รวมถึงความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ

โรงเรียนบ้านอรุโณทัยได้มีการนำกรณีปัญหาท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้และสามารถนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้



ภาพที่ ๕ ผู้แทนองค์กรแพลน อินเตอร์เนชั่น (ประเทศไทย) เข้าร่วมประชุมหารือ

นายสุมิตร วอพะพอ ผู้แทนองค์กรแพลน อินเตอร์เนชั่น (ประเทศไทย) เสนอข้อคิดเห็น ต่อที่ประชุมว่า ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีเด็กไร้รัฐ G จำนวน ๑๘,๐๐๐ กว่าคน ผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเด็ก G ดำเนินการแล้วเสร็จประมาณ ๘,๐๐๐ กว่าคน และอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน ๘,๐๐๐ กว่าคน ปัญหาที่พบคือ หนังสือสั่งการหรือระเบียบต่าง ๆ ไม่สามารถใช้ได้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน การตีความแนวทางการปฏิบัติ ระเบียบหรือกฎหมายต่าง ๆ ต้องมีการอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจและมีการพัฒนาร่วมกันทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคม ทั้งนี้เห็นว่า ควรมีการจัดทำแนวทางปฏิบัติให้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน มีการทำงานที่ชัดเจน กำหนดตัวชี้วัด ต้องดำเนินการอย่างไรให้มีการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติ และการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ ที่จะส่งผลให้เด็กไม่ตกอยู่ในสถานะไร้รัฐ

นางเตือนใจ ดีเทศน์ กรรมการผู้ก่อตั้งและที่ปรึกษามูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขา เสนอข้อคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า จากสถานการณ์ความไม่สงบในประเทศพม่า และรัฐบาลทหารเมียนมา ประกาศใช้กฎหมายบังคับเกณฑ์ทหารแก่พลเรือนชายและหญิง อาจทำให้มีคนเมียนมาจำนวนมากต้องอพยพออกนอกประเทศ โดยประเทศไทยเป็นเป้าหมายใหญ่ของการอพยพดังกล่าว ประเทศไทยจะเป็นพื้นที่ปลอดภัยให้กับเด็กกลุ่มเหล่านี้ และได้มีโอกาสทางการศึกษาหรือไม่อย่างไร รัฐบาลไทยจะกำหนดนโยบายอย่างไร ให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก

๓.๖.๒ ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว ตำบลทุ่งข้าวพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่



ภาพที่ ๖ ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว

นายปรีชา ไชยวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว พร้อมคณะครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนให้การต้อนรับคณะกรรมการ ที่ได้มาเยี่ยมชมสถานศึกษา พร้อมทั้งหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก และปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยสรุปดังนี้

โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว ได้ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑ โดยผู้นำหมู่บ้านและชาวบ้านบ้านห้วยทรายขาวได้ร่วมกันสร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้นมาจำนวนหนึ่งหลัง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ นักศึกษาจากวิทยาลัยครูเชียงใหม่ได้สร้างอาคารเรียนให้อีกหนึ่งหลังซึ่งอาคารหลังดังกล่าวใช้เป็นที่จัดการเรียนการสอนมาจนถึงทุกวันนี้ โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาวมีเขตพื้นที่บริการ ๒ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านห้วยป่าฮ่อม ประชากรเป็นชาวเขาเผ่าลาหู่และบ้านห้วยทรายขาว ประชากรเป็นคนเมือง และไทใหญ่ นักเรียนส่วนใหญ่มาจากหมู่บ้านห้วยป่าฮ่อม เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีนักเรียนทั้งหมด ๙๕ คน ครูและบุคลากรทางการศึกษารวมจำนวน ๙ คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ข้าราชการครู ครูอัตราจ้าง เจ้าหน้าที่ธุรการ และนักการภารโรง มีการจัดการเรียนการสอนครบทุกชั้นปี โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาวถึงแม้ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก แต่ชาวบ้านและชุมชนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของโรงเรียน มีความรู้สึกผูกพัน ไม่ต้องการให้มีการยุบหรือควบรวมโรงเรียน คณะครูและบุคลากรทุกคนได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ เห็นได้จากผลการปฏิบัติงานทั้ง ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านบริหารวิชาการ ทางโรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรกลุ่มสาระ ให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น จัดทำมาตรฐานของสถานศึกษา กำหนดค่ามาตรฐานของค่าเป้าหมาย

จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนโดยผ่านการเห็นชอบของคณะกรรมการ เป็นต้น

๒. ด้านบริหารงบประมาณ มีการดำเนินการตามระบบงานงบประมาณอย่างถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โปร่งใสตรวจสอบได้ มีคำสั่งมอบหมายงานผู้รับผิดชอบงานบัญชีการเงิน พัสดุครุภัณฑ์ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

๓. ด้านการบริหารบุคลากร มีการกำหนดมาตรฐาน ภาระงานของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาตัวเอง

๔. ด้านการบริหารทั่วไป ด้านอาคารสถานที่มีการจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน พร้อมสื่อการเรียนการสอนครบทุกห้องเรียน ด้านนักเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคือ ขาดแคลนครูที่จบสาขาวิชาคอมพิวเตอร์

๓.๖.๓ ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านถ้ำ ตำบลทุ่งเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่



ภาพที่ ๗ ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านถ้ำ

นางสาวปรีชญา วีระจิริกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถ้ำ คณะครู และนักเรียนให้การต้อนรับ คณะกรรมการ พร้อมทั้งรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กและปัญหาการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยโดยสรุปดังนี้

โรงเรียนบ้านถ้ำ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีเขตพื้นที่บริการ ๒ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านถ้ำ หมู่ ๕ และบ้านนาเลา หมู่ ๑๔ โรงเรียนก่อตั้งและเปิดทำการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยนายชุม ยาวิลาศ อุทิศที่ดินจำนวน ๗ ไร่ ๕๒ ตารางวา เพื่อก่อสร้างอาคารเรียน ปัจจุบันกลายเป็นสนามกีฬาของหมู่บ้าน ต่อมาหลวงพ่อทองคำ ฐิตสีโล เจ้าอาวาสวัดถ้ำเชียงดาว ได้ย้ายโรงเรียนจากสถานที่ตั้งเดิมมาตั้งในที่ดินเขตธรณีสงฆ์ของวัดถ้ำเชียงดาวในเนื้อที่ ๖ ไร่ ๕๒ ตารางวา โรงเรียนบ้านถ้ำมีคณะครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๙ คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ๑ คน ข้าราชการครู ๖ คน เจ้าหน้าที่ธุรการ ๑ คน และนักการภารโรง ๑ คน

ปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น ๖๔ คน ดังนี้

- ข้อมูลนักเรียนแยกตามสัญชาติ

๑. นักเรียนที่เป็นสัญชาติไทย มีจำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๐ ประกอบด้วย

๑.๑ คนไทย	๑๘	คน	คิดเป็นร้อยละ	๔๕
๑.๒ ไทใหญ่	๑๔	คน	คิดเป็นร้อยละ	๓๕
๑.๓ ลาหู่	๖	คน	คิดเป็นร้อยละ	๑๕
๑.๔ ลีซอ	๒	คน	คิดเป็นร้อยละ	๕

๒. นักเรียนที่ไม่มีสัญชาติไทย มีจำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ ประกอบด้วย

๒.๑ ชนเผ่าไทใหญ่	๒	คน	คิดเป็นร้อยละ	๘.๓๔
๒.๒ สัญชาติเมียนมา	๑๕	คน	คิดเป็นร้อยละ	๖๒.๕๐
๒.๓ ลาหู่	๑	คน	คิดเป็นร้อยละ	๔.๑๖
๒.๔ เด็กติด G มีชนเผ่าไทใหญ่	๖	คน	คิดเป็นร้อยละ	๒๕

ข้อมูลนักเรียนด้านการศึกษาต่อของนักเรียนโรงเรียนบ้านถ้ำ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ มีนักเรียนทั้งสิ้น จำนวน ๘ คน และศึกษาต่อทั้ง ๘ คน โดยแบ่งเป็นโรงเรียน ดังนี้ ๑) โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม จำนวน ๓ คน ๒) โรงเรียนบ้านวังจ้อม จำนวน ๓ คน และ ๓) โรงเรียนบ้านเชียงดาว จำนวน ๒ คน

ปัญหาเกี่ยวกับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย มีดังนี้

๑. นักเรียนบางคนไม่มีเอกสารยืนยันตัวตนเลย ทำให้เป็นความยากลำบากของโรงเรียนในการนำนักเรียนเข้าสู่ระบบ

๒. ผู้ปกครองนักเรียนมีปัญหาด้านการสื่อสารเนื่องจากเป็นคนต่างชาติ พูดภาษาไทยไม่ชัด ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการบอกชื่อ นามสกุลที่ถูกต้อง

ปัญหาและอุปสรรคที่พบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้

๑. โรงเรียนมีงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจำนวนจำกัด ทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านอาคารสถานที่ ด้านการวางระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นต้น

๒. โรงเรียนขาดแคลนบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะทาง เช่น ครูคอมพิวเตอร์ พนักงานธุรการ เป็นต้น

๓. โรงเรียนประสบปัญหาความยุ่งยากในการจัดซื้อจัดจ้าง เนื่องจากถูกจัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่ถึง ๖๐ คน การบริหารจัดการด้านการจัดซื้อจัดจ้างต้องผ่านเขตพื้นที่การศึกษา ต้องส่งเอกสารไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยการฝากรถโดยสารประจำทาง ทำให้โรงเรียนประสบความยากลำบากเปลืองงบประมาณโดยใช่เหตุ

ความต้องการของสถานศึกษา

๑. ต้องการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ ขาดสนามสำหรับการเล่นกีฬา เช่น สนามวอลเลย์บอล เป็นต้น

๒. โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนคอมพิวเตอร์ โรงเรียนมีห้องคอมพิวเตอร์ที่ได้รับบริจาค แต่ขาดแคลนบุคลากรที่สามารถสอนวิชาคอมพิวเตอร์ได้

๓.๖.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓



ภาพที่ ๘ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓ เข้าร่วมประชุมหารือ

นายเรืองยศ ปันศิริ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓ ได้เข้าร่วมประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับคณะกรรมการ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะ เกี่ยวกับปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กและปัญหาการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยของโรงเรียนบ้านอรุโณทัย โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว และโรงเรียนบ้านถ้ำ สรุปลงได้ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓ มีเขตพื้นที่บริการ ๕ อำเภอ ได้แก่ อำเภอฝาง อำเภอแม่สาย อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาว และอำเภอเวียงแหง โรงเรียนในสังกัด จำนวน ๑๕๓ โรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก ๓๗ โรงเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ๖๒ โรงเรียน นักเรียนทั้งหมดจำนวน ๔๓,๕๓๓ คน เป็นเด็ก G จำนวน ๖,๓๐๘ คน

แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

๑. ด้านบริหารวิชาการการนำผลการประเมิน NT และ RT ไปใช้สู่ชั้นเรียนตามโครงการ คัด เลข เล็ก

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ประชุมชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการฯ
- ๒) ดำเนินการขับเคลื่อนตามแนวทางโครงการ
- ๓) นิเทศ ติดตาม จากศึกษานิเทศก์ ออนไลน์
- ๔) จัดกิจกรรมถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (ออนไลน์) และคัดเลือกผลงาน วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ระดับเขตพื้นที่

๒. ด้านบริหารงานงบประมาณ การปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีของสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำช่องทางออนไลน์ ให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษา
 - ๒) ติดตามผลการรายงานทางการเงินเป็นประจำทุกเดือนเพื่อลดความเสี่ยง
 - ๓) ติดตามการรายงานผลการปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะภายในระยะเวลาที่กำหนด
- พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบ

๔) ออกติดตามผลการดำเนินการ ปรับปรุงตามเกณฑ์การประเมินของ สพฐ.

๓. ด้านบริหารงานทั่วไป

- การจัดการเรียนการสอน (DLTV)

๑) สํารวจความพร้อมอุปกรณ์ DLTB ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนกำกับติดตามช่วยเหลือสนับสนุน แนะนำ

๒) ซ่อมบำรุงอุปกรณ์ DLTB ของสถานศึกษาให้สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

๓) สํารวจความต้องการครุภัณฑ์ DLTB ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสนอขอรับการจัดสรรอุปกรณ์จากต้นสังกัด

๔. ด้านบริหารงานบุคคล ความขาดแคลนอัตรากำลังครูปฐมวัยและผู้อำนวยการสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาสื่อกิจกรรมจัดการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย พัฒนาครูที่ไม่ได้จบการศึกษาปฐมวัย

๒) พัฒนาให้มีขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓) ดำเนินการแต่งตั้งผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่มีความรู้และความสามารถ รวมทั้งพัฒนาตนเองและวิชาการเป็นไปตามมาตรฐานตำแหน่งที่ ก.ค.ศ. กำหนด

การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๑. เป็นเจ้าภาพ จัดประชุมขับเคลื่อนการดำเนินงานฯ ในภาพของจังหวัดเชียงใหม่ (๒๒ ส.ค. ๒๕๖๖)

๒. จัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนเป้าหมาย จำนวน ๑๓๑ โรงเรียน

๓. จัดประชุมขับเคลื่อนในอำเภอไชยปราการ (๖ – ๑๒ กันยายน ๒๕๖๖)

ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. โรงเรียนรับเด็กหรือบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย เข้าเรียนตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับนักเรียนนักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒)

๒. โรงเรียนกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียน ผ่านระบบ G Code ของกระทรวงศึกษาธิการ

๓. โรงเรียนประสานผู้ปกครองของเด็กหรือบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เพื่อรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘) ส่งให้กับสำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่น เพื่อแจ้งขอจัดทำเอกสารทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวในระบบฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

ผลการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนปี ๒๕๖๔ – ปัจจุบัน
 ตารางที่ ๘ ผลการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนปี ๒๕๖๔ – ปัจจุบัน

อำเภอ	จำนวนเด็ก G ที่ได้รับเลข ๑๓ หลัก			
	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖
ฝาง	๒,๗๑๓	-	๓๘๘	๓๑๔
แม่เฒ่า	-	-	๑๓๔	๓๘๕
ไชยปราการ	-	๒๖๐	-	๖๖๖
เชียงใหม่	๙๖๔	๓๗๔	๒๕๖	๑๙๔
เวียงแหง	-	๓๑๖	๔๘๕	๕๓๒
รวม	๓,๖๗๗	๙๕๐	๑,๒๖๓	๒,๐๙๑

ปัญหาอุปสรรคที่พบ

- ผู้ปกครองของเด็กที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ไม่มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทย
- การค้นหาเอกสารหลักฐานของเด็กที่มีเลขประจำตัว ขึ้นต้นด้วยอักษร G ค่อนข้างยากลำบาก
- เด็กบางส่วนไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา มารดา แต่อาศัยอยู่กับ ปู่-ย่า ตา-ยาย ทำให้ยากต่อการติดต่อสื่อสาร
- เอกสารหลักฐานที่ต้องใช้ประกอบการดำเนินการก่อนส่งให้สำนักทะเบียน มีมากรายการ ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการจัดเตรียมซึ่งเป็นภาระงานที่เพิ่มขึ้นแก่ครู และนอกเหนือจากภาระการจัดการเรียนการสอน

บทที่ ๔

สรุปผลการพิจารณาศึกษา และข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

ประเทศไทยมีความพยายามในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทยหรือเด็ก G รวมถึงปัญหาคนไร้รัฐไร้สัญชาติและคนที่ไม่มีเอกสารพิสูจน์ทราบตัวบุคคลมาโดยตลอด หากแต่ขาดความต่อเนื่องในการสำรวจและเก็บข้อมูลตัวเลขที่แน่ชัดโดยเฉพาะจำนวนเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่มีการสำรวจเด็กรหัส G พบเพียง ๒๑,๗๔๕ คน ต่อมาเพิ่มขึ้นเป็น ๘๙,๖๙๑ คน ในปี ๒๕๖๖

ปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญของกลุ่มเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยหรือเด็ก G จะเริ่มตั้งแต่ข้อมูลตัวเลขที่แน่นอนของเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยหรือเด็ก G ก็สับสนปนเปกันไปหมด การแยกแยะประเภทของเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยก็ไม่ชัดเจน รวมถึงการขึ้นทะเบียนหรือการกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียน (G code) ซึ่งมาจากครูในแต่ละโรงเรียนแต่ละพื้นที่ที่ขาดความรู้และทักษะในการใช้งานระบบของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงขาดหน่วยงานกลางที่จะช่วยประสานงานและเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ จึงทำให้ไม่สามารถขึ้นทะเบียนรหัส G ให้กับเด็กได้ จนเด็กขาดโอกาสที่จะเข้ารับการศึกษา และยังรวมไปถึงการพัฒนาสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก นั้น เจ้าพนักงานปกครองหรือปลัดอำเภอ สังกัดกระทรวงมหาดไทย ในแต่ละพื้นที่ ก็มีดุลยพินิจที่แตกต่างกันอย่างมาก แต่ละพื้นที่มีแนวปฏิบัติกันคนละอย่างสับสนวุ่นวายไปหมด จนไม่สามารถพัฒนาสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ ได้ นับว่าเป็นการทำให้เด็กกลุ่มนี้ขาดโอกาสและขาดสิทธิขั้นพื้นฐานในชีวิตไปหลายประการ

คณะกรรมการการศึกษาจึงได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับระเบียบวิธีปฏิบัติและขั้นตอนการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสมที่ควรต้องปรับปรุง ดังต่อไปนี้

๑) ด้านการขึ้นทะเบียนรหัสประจำตัวผู้เรียน (G Code)

ลำดับ	หน่วยงาน	รายละเอียด/การดำเนินการ	หมายเหตุ
๑	กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสภา ความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน และกระทรวง การพัฒนาสังคม และความมั่นคง ของมนุษย์	๑) ประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่าง ๕ หน่วยงาน เพื่อเร่งสำรวจแยกแยะข้อมูลของเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยในแต่ละกลุ่ม เช่น ๑. กลุ่มลูกหลานชาติพันธุ์ที่อพยพเข้ามาและอาศัยอยู่ มานาน ๒. กลุ่มเด็กเร่ร่อน ๓. กลุ่มคนไทยตกหล่นและคนไทยพลัดถิ่น ๔. กลุ่มบุตรผู้ติดตามแรงงานข้ามชาติที่เกิดในประเทศไทย ๕. กลุ่มบุตรผู้ติดตามแรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้เกิดใน ประเทศไทย ๖. กลุ่มนักเรียนที่ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย ที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนและเดินทางเข้ามาเรียนหนังสือ ในไทยแบบไปเช้าเย็นกลับและ	ควรดำเนินการ ให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑ ปี

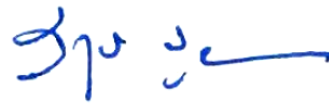
ลำดับ	หน่วยงาน	รายละเอียด/การดำเนินการ	หมายเหตุ
		<p>๗. กลุ่มนักเรียนที่ไม่สามารถติดตามตัวได้เนื่องจากย้ายที่อยู่ เสียชีวิต หรือกลับภูมิลำเนาไปแล้ว เป็นต้น</p> <p>โดย ๕ หน่วยงานนี้ต้องเร่งสำรวจแยกแยะข้อมูลให้ได้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเบื้องต้น จะได้ว่าจำนวนนักเรียนรหัส G ที่แท้จริง ลดความซ้ำซ้อนของนักเรียนรหัส G ในแต่ละสถานศึกษา และจะได้จำหน่ายรหัส G ออกจากระบบไปได้บางส่วน โดยอาจตั้งศูนย์ประสานงานเฉพาะกิจของ ๕ หน่วยงานนี้ขึ้นมาเพื่อแยกแยะข้อมูล</p>	
๒	กระทรวงศึกษาธิการ	<p>๑) แก่ไขคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๐) ให้สั้น กระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย เพื่อที่ครูและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะได้ใช้ดำเนินการการขึ้นทะเบียนรหัส G ได้อย่างรวดเร็วและเป็นแนวปฏิบัติเดียวกันทั่วทั้งประเทศ</p> <p>๒) อบรมให้ความรู้เรื่องการใช้งานระบบและการขึ้นทะเบียนรหัส G ให้กับครูและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะได้ดำเนินการการขึ้นทะเบียนรหัส G ได้อย่างรวดเร็วและเป็นแนวปฏิบัติเดียวกันทั่วทั้งประเทศ</p> <p>๓) ประสานความร่วมมือไปยังเจ้าหน้าที่ปกครองของแต่ละท้องที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจของแต่ละท้องที่ และสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อผ่อนปรนให้กับนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G แล้ว และกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนาสถานะบุคคลให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก ให้สามารถเดินทางออกนอกเขตอำเภอที่ตัวเองอาศัยอยู่ เพื่อไปสอบเรียนต่อ เช่น ป.๖ สอบเข้า ม.๑ ม.๓ สอบเข้า ม.๔ และ ม.๖ สอบเข้ามหาวิทยาลัย เป็นต้น</p>	ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี
๓	กระทรวงศึกษาธิการ	๑) ตั้งศูนย์ประสานงานข้อมูลเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยและสายด่วนฮอทไลน์ เพื่อเป็นศูนย์กลางการให้คำปรึกษาด้านแนวปฏิบัติการขึ้นทะเบียนรหัส G ให้กับครูและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี ๖ เดือน
๔	กระทรวงสาธารณสุข	๑) นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาอนุมัติหลักการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขและจัดหาแหล่งงบประมาณด้านการรักษาพยาบาลให้กับกลุ่มนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G แล้ว และกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนาสถานะบุคคลให้เป็นเลข ๑๓ หลัก	ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี ๖ เดือน

๒) ด้านการพัฒนาสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก

ลำดับ	หน่วยงาน	รายละเอียด/การดำเนินการ	หมายเหตุ
๑	กระทรวงศึกษาธิการ	<p>๑) ต้องร่วมมือดำเนินงานอย่างใกล้ชิดกับสำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานในการพัฒนาสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก</p> <p>๒) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในกระทรวงศึกษาธิการทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ จนถึงระดับส่วนกลาง เพื่อร่วมกันพัฒนาสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก</p> <p>๓) สร้างความรู้ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งให้กับครูและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เรื่องแนวทางปฏิบัติที่ตรงกันในการดำเนินการพัฒนาสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก</p>	<p>ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี</p>
๒	สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย	<p>๑) แก้ไขระเบียบการส่งข้อมูลที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการต้องส่งไปยังสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครองรวม ๑๕ รายการ</p> <p>อันประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. รหัสประจำตัว (รหัส G) ๒. คำนำหน้า ๓. ชื่อตัว (ชื่อเป็นภาษาไทย) ๔. ชื่อสกุล (สกุลเป็นภาษาไทย) ๕. วันเดือนปีเกิด ๖. ชื่อบิดา (ชื่อเป็นภาษาไทย) ๗. ชื่อมารดา (ชื่อเป็นภาษาไทย) ๘. รหัสโรงเรียน (รหัสโรงเรียน ๑๐ หลัก) ๙. ชื่อโรงเรียน ๑๐. รหัสตำบล ๑๑. ชื่อตำบล ๑๒. รหัสอำเภอ ๑๓. ชื่ออำเภอ ๑๔. รหัสจังหวัด ๑๕. ชื่อจังหวัด <p>ซึ่งมากเกินไป ยุ่งยาก และเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก จึงควรแก้ไขให้เหลือเพียงแค่รายการที่จำเป็นเท่านั้น</p>	<p>ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี</p>

ลำดับ	หน่วยงาน	รายละเอียด/การดำเนินการ	หมายเหตุ
		๒) อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก ให้กับปลัดอำเภอและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะได้ปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจนและเป็นแนวเดียวกันทั่วทั้งประเทศ	
๓	สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	๑) ตั้ง “ศูนย์มนุษยธรรม” เพื่อประสานงานการพัฒนาสถานะบุคคลของนักเรียนที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G ให้เป็นเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก เพื่อเป็นศูนย์ให้คำปรึกษาให้กับปลัดอำเภอและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะได้ปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจนและเป็นแนวเดียวกันทั่วทั้งประเทศ	ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี ๖ เดือน

คณะกรรมการฯ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาปฏิบัติ เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ มาเพื่อโปรดพิจารณาและนำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป



(นายสฤกษ์ดี บุตรเนียร)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
สภาผู้แทนราษฎร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๐). *คู่มือและแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย*. สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- นนทชัย โมรา และขวัญทยา บุญเชิด. (๒๕๖๖). การบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติ ศึกษากรณีสิทธิทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗, จาก <https://soo๔.tci-thaijo.org/index.php/llsj/article/view/๒๖๓๐๕๑>
- พัทธนารี จันทร์ทอง. (๒๕๕๗). *สิทธิทางด้านการศึกษาของเด็กไร้สัญชาติ: ศึกษากรณีประเทศไทยและประเทศลาว*. วารสารการวิจัยกาสะลองคำ ๘ (๑), ๘๑ - ๙๒.
- สุโรณี สายนุ้ย. (๒๕๖๓). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการ มลายูไร้สัญชาติ*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๗, จาก <https://kb.psu.ac.th/psukb/handle/๒๐๑๖/๑๗๓๒๔>
- สุภาพร ขาวสวน และไพฑูรย์ โพธิสว่าง. (๒๕๖๔). *การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการจัดการศึกษาของเด็กไร้สัญชาติในประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๗, จาก <https://buuir.buu.ac.th/handle/๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐/๔๖๑๕>
- สุวิมล อีสริยานนท์. (๒๕๕๘). *แนวทางในการคุ้มครองสิทธิทางกฎหมายของคนไร้สัญชาติไทย : ศึกษากรณีการให้สิทธิและสถานภาพทางสัญชาติแก่คนไร้รากเหง้า*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๗, จาก <http://repository.nida.ac.th/handle/๖๖๒๗๒๓๗๓๗/๔๒๖๑>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ยัติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับ
เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๔/๗๖๕๑



สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕

ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

เรียน ประธานคณะกรรมการการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ญัตติดังกล่าวข้างต้น

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ และครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (นายปารมี ไวจงเจริญ เป็นผู้เสนอ) และมีมติให้ส่งคณะกรรมการการศึกษาพิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ โดยกำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา ๙๐ วัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ ร.ต.ต.

(อาพิชิต์ สุขะนันท์)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รักษาการแทน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักการประชุม

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๕๑๑

(สำเนา)

เลขรับ ๒๓/๒๕๖๖ วันที่ ๙ ส.ค. ๒๕๖๖

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ปรากฏเป็นข่าวกรณีจังหวัดอ่างทองได้ดำเนินการตรวจสอบเหตุเด็กที่ไม่มีเอกสารทางทะเบียนราษฎร จำนวน ๑๒๖ คน ที่มาศึกษาในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๖ (ฉบับราษฎร์อุปถัมภ์) อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง แต่กระทรวงศึกษาธิการไม่อาจออกรหัส G ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้กำหนดรหัสประจำตัวสำหรับนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรได้ และต่อมามีการส่งเด็กกลับสู่ภูมิลำเนาในประเทศเพื่อนบ้านพร้อมดำเนินการทางกฎหมายกับผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดคำถามต่อการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ที่อาจขัดต่อหลักการระหว่างประเทศ กฎหมายภายในประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ และอาจมิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก

จากกรณีดังกล่าวในปัจจุบันประเทศไทยมีเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยอยู่ทั่วประเทศโดยประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ คน ในจำนวนนี้มีประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คน ที่เข้าสู่ระบบการศึกษา และได้รับรหัส G แต่การได้รับรหัส G ของเด็กเป็นเพียงแต่การได้รับสิทธิเข้าศึกษาเท่านั้นมิได้หมายถึงการลงรายการสถานะบุคคลหรือการให้สัญชาติไทยโดยอัตโนมัติ ทำให้เด็กเหล่านี้ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานที่จำเป็นหลายประการ และยังนำไปสู่การขาดโอกาส และถูกเลือกปฏิบัติ อันจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว และเรื่องดังกล่าวนี้เกี่ยวข้องกับหลักการระหว่างประเทศ กฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ และการปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ขาดการบูรณาการหรือการทำงานอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานประโยชน์สูงสุดของเด็ก จึงสมควรให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาสถานการณ์ ปัญหา และวางแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ที่รวมไปถึงแนวทางการลงรายการสถานะบุคคลหรือการให้สัญชาติไทยในระยะยาว

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๙ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ปารมี ไวจงเจริญ ผู้เสนอ

(นายปารมี ไวจงเจริญ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(โปรดพลิก)

ภาคผนวก ข

ประกาศคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง ตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย



ประกาศคณะกรรมการการศึกษา

สภาผู้แทนราษฎร

เรื่อง ตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดการศึกษา
สำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่ประชุมมีมติตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ประกอบด้วย

- | | |
|--|----------------------|
| ๑. นายปารมี ไวจงเจริญ | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. นายสุขสันต์ กิตติศุภกร | คณะทำงาน |
| ๓. นายมารุต ทรรศนากรกุล | คณะทำงาน |
| ๔. นายปวัฒน์ ชินเมธีพิทักษ์ | คณะทำงาน |
| ๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงยศินทร์ ชนปทาธิป | คณะทำงานและเลขานุการ |

ให้คณะทำงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. พิจารณาศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล จากการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อดำเนินการจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

๒. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายโสภณ ชาร์มย์)

ประธานคณะกรรมการการศึกษา

ด่วนที่สุด
ที่ สผ ๐๐๑๙.๐๗/ ๓๖๒๙



สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เลขที่รับ ๑๓๓๘/๐๖๕๗
วันที่ ๒๓ มี.ค. ๕๗
เวลา ๑๑.๕๐ น.

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ยุติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มี
หลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ยุติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก
ที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ และครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖
ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแนวทางการ
จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (นายปารมี ไวจงเจริญ
เป็นผู้เสนอ) และมีมติให้ส่งคณะกรรมการการศึกษาพิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ กำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา ๙๐ วัน ซึ่งคณะกรรมการได้ขอขยายระยะเวลา
การพิจารณาศึกษาออกไปอีก ๑๘๐ วัน โดยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีมติให้ขยายเวลา
พิจารณาศึกษาได้ ๙๐ วัน ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๖ ซึ่งกรรมการ
คณะนี้ ประกอบด้วย

- | | |
|---|--------------------------------|
| ๑. นายโสภณ ชาร์มย์ | ประธานคณะกรรมการ |
| ๒. รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ | รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง |
| ๓. นายเทอดชาติ ชัยพงษ์ | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง |
| ๔. นายจำลอง ภูวนทนา | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม |
| ๕. รองศาสตราจารย์พิเศษดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่ |
| ๖. นายพิทักษ์เดช เดชเดโช | รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า |
| ๗. นายปารมี ไวจงเจริญ | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๘. นายปรีดา บุญเพลิง | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๙. นายอนันต์ ปรีดาสุทธิจิตต์ | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๑๐. ว่าที่ร้อยตรีหญิง อรพรรณ จันทาเรือง | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๑๑. นายเอกราช ช่างเหลา | กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๑๒. นางสาวพิมพ์กาญจน์ กิริติวิราภรณ์ | โฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๓. นายวันนวัติ สมบูรณ์ | โฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๔. นายสรชิต สุจิตต์ | โฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๕. นายสฤกษ์ดี บุตรเนียร | เลขานุการคณะกรรมการ |

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง ญัตติเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง



(นายโสภณ ชาร์มย์)

ประธานคณะกรรมาธิการการศึกษา

สำนักกรรมาธิการ ๓

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการศึกษา

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๒๑๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ edu.parliament@gmail.com

กลุ่มงานระเบียบวาระ
รับที่ ๒๒๑ / ๒๕๖๗
วันที่ ๒๕ / มีค. ๖๗ เวลา ๑๓.๕๙ น.

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑
สำนักการประชุม
เลขที่รับ ๖๒ / ๒๕๖๗
วันที่ ๒๕ / มีค. ๖๗ เวลา ๑๓.๕๙ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงาน
รับที่ ๕๒๖ / ๒๕๖๗
วันที่ ๒๕ / มีค. ๖๗ เวลา ๑๓.๕๙ น.
ส่งกลุ่มงาน พทป.๑ สำนักการ